

≡ KATALUNA ≡ ESPERANTISTO

MONATA GAZETO * OFICIALA ORGANO

DE LA

REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO
12, strato Gracia. - SABADELL
(KATALUNUJO - HISPANUJO)

Red. : Frederich Pujulà

Sek. de Red. : Joseph Grau

SENPAĜA POR LA ĜEFEDERACIANOJ

NIA DEVIZO : «MARO ESTAS GUTARO»

ENHAVO:

Pri..., Fred. Pujulà. — *Katalunaj ejemeridoj.*—
III^a Kongreso de la Kataluna Esperantista Federa-
cio. — *Silento*, F. Pujulà. — *Bibliografio*, Tamen. —
Enlanda Movado. — *Kongresoj kaj Ekspozicioj.* —
Oficiala Parto. — *Korespondado.*

JARO III^a

Julio-Aŭgusto 1912^a

N^{roj} 7-8 (28-29)

Societoj kaj Grupoj aliĝintaj al

"Kataluna Esperantista Federacio"

Esperanta Semo	Sabadell
Nova Semo	Reus
Fratega Kunigo	»
Vika Esperantistaro	Vic
Esperanta Nesto	Barbarà del Vallès
Olot Stelo	Olot
Lumon	Terrassa
Casino del Comercio	»
Esperantista Junularo	»
Esperanta Juneco	Barcelona
La Rondo	»
Esperanta Fakoj (secció del C. A. de D. del C. y la I.)	»
Ĉiam Antaŭen	»
Semo (Ateneo E. P.)	»
Escola Universitaria	»
Forigu Barojn	»
Esperanta Fratego	»
Kulturo	»
Barcelona Stelo	»
Unió Catalanista	»
Novan Vojon	»
Esperanto kaj Patrujo	»
Evolucio	»
Universala Fratego	»
¡Supren!	»
Esperanta Aŭroro	»
Esperanta Racionala Grupo	»
Tarragono Esperanta	Tarragona
Monta Grupeto	Sant Llorenç Savall
Esperanta Akvofalo	Ripollet
Gerona Esperantistaro	Girona
Amo kaj Espero	»
Pacaj Batalantoj	Castellar del Vallès
Laboro Esperanta	Vilanova y Geltrú
Esperantista Grupo	Mataró
Kamparo	S. Perpetua de la Moçada
Fratego	Vendrell
Esperantista Amikeco	Manlleu
Esperanta Amo	»
Esperanta Idealo	S. Coloma de Farnés
Montsanta Stelo	Ulldemolins
Esperanta Amikaro	Banyolas
Ilerda Espero	Lleyda
Fratego	S. Feliu de Guixòls
Gerona Esperantista Ligo	»
Badalona Stelo	»
Paco kaj Amo	Badalona
	Palafrugell

KATALUNA ESPERANTISTO

MONATA GAZETO □ OFICIALA ORGANO DE LA KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO

SEN PAGA POR LA GEFEDERACIANOJ

REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO
12. strato Gracia. — SABADELL
(KATALUNUJO - HISPANUJO)

Red. : FREDERICH PUJULÀ
Sek. de Red. : JOSEPH GRAU

NIA DEVIZO : « MARO ESTAS GUTARO »

ENHAVO: *Pri...*, Fred. Pujulà. — *Katalunaj ejemeridoj*. — III^a Kongreso de la Kataluna Esperantista Federacio. — *Silento*, F. Pujulà. — *Bibliografio*, Tamen. — *Enlanda Movado*. — *Kongresoj kaj Ekspozicioj*. — *Oficiala Parto*. — *Korespondado*.

PRI...

NIA REDAKCIA SEKRETARIO

DE tiu ĉi momento, Sinjoro Jozefo Grau plenumos la oficon de Sekretario de «Kataluna Esperantisto». Li estas sufiĉe konata de niaj samideanoj kaj mi povas ŝpari la prezenton. De post kiam li fariĝis esperantisto, tio estas: dum la V.^a Internacia Kongreso, li ne ĉesis unu momenton labori en niaj vicoj, malgraŭ la milita servado, kiu ofte retenis lin malproksime de ni. En Ilerdo (Lleyda) lia nomo restos por ĉiam nedisigebla de la unuaj paŝoj de nia lingvo. Tre amata de siaj estroj pro sia inteligenta laborado en la Regimenta Oficejo, li kun kapitano Sro. Melóns gajnis al nia movado aron da oficiroj de la Hispana Armeo, kiuj aliĝis tuj al nia Federacio. En la lastaj jaroj, Sro. Grau tiel multe perfektigis en la uzado de nia lingvo, ke li estas nun unu el la plej bonaj esperantistoj en Katalunujo. Lia inteligenteco, lia kono de la tekstoj de Zamenhof, kiujn

li scias parkere dank'al privilegiita memoro, kaj lia fervoro por la Fundamento estas garantio por ni ĉiuj.

Du kaŭzoj incitis nin inviti nian amikon akcepti lokon en nia redaktejo : bezono kaj kompenso. Bezono : la laboro por nia gazeto estas tiel granda, ke ni estis devigataj voki al ni helpantojn. Aliflanke, nia deziro, tiel por la gazeto, kiel por la federacia organizaĵo estas kiel plej eble dividi la laboron, ĝis atingi mekanikan funkciadon ĉe ĉiu organo de nia Asocio. Ju pli nia Federacio malvolviĝos, des pli ni devas klopodi, ke ĉiu estu *utila* al ĝi, sed ankaŭ, ke neniu estu *necesa*.

Kompenso : Sinjoro Grau, gajnis tiom da premioj, kaj aŭdis tiom da aplaŭdoj en la Festo de la Floraj Ludoj, ke estas preskaŭ juste kompensi lian gloron per la kruceto de redaktoro de gazeto, kiu, per rifuzo de originaloj kaj korektado ĉe la akceptitaj, havigos al li areton da *bonvolemaj amikoj!*

Li volos pardoni, ke mi ĝenis lian modestecon per miaj vortoj. Ili estis merititaj, kaj ili estos la lastaj. Post lia eniro en *Kataluna Esperantisto*, la perdo de miaj laŭdoj estas fermita por li.

FRED. PUJULÀ

Katalunaj efemeridoj

JULIO

- 1 1908. — La kataluna ĵurnalo «Empordà» el Figueres malfermas esperantan rubrikon redaktotan de Sro. Delfi Dalmáu.
- 2 1908. — Sro. Rosals faras paroladon pri Esperanto en Figueres.
- 3 1908. — Sro. Coll y Calvet malfermas kurson en Manlleu.
- 5 1908. — Solena inaŭguracio de la Grupo de *Vilassar de Mar*. Dua kunveno de delegitoj de Katalunaj Grupoj en Vilassar por la leĝa starigo de la «Kataluna Esperantista Federacio».
- 21 1909. — Kunveno en Vallvidrera de pli ol 300 esperantistoj por festi la datrevenon de Esperanto.
- 1910. — Mortas en Sabadell niaj junaj samideanoj Sroj. Camps kaj Sanllehi.
- 28 1908. — La kataluna ĵurnalo «La Veu de Catalunya» malfermas ĉiutagan esperantan rubrikon redaktotan de Sro. Fred. Pujulà (*Tamen*).
- 1909. — Aperas la Kataluna ŝlosilo.
- 30 1911. — Parolado de Sro. J. Grau en la Kazino «Nuevo Apolo» en Badalona.
- 31 1910. — Teatra prezentado en Grupo *Supren* en Barcelono, okaze de la inaŭguro de standardo. («Vivu Esperanto» «La Renkonto» «Edziĝo malaranĝita»).

III^a Kongreso de la Kataluna Esperantista Federacio

Por bone montri la gravecon de nia III^a Kongreso sufiĉos diri du vortojn pri la IV^a. Tio povas ŝajni strange kaj tamen, nenio estos pli taŭga kaj pli ĝusta. Se ni konsideras, ke du gravaj urboj, Reus kaj Olot, diskutis inter si, kiu el ili devos loĝigi kaj gastigi nian IV^{an}; ke la reprezentantoj de tiuj urboj parolis ne nur en la nomo de la lokaj esperantistoj, sed ĉefe de la provincestroj, urbestroj, urbestraĵoj, prezidantoj de Komercaj Ĉambroj kaj specialaj societoj; se ni konsideras tion, ni devos nepre konkludi ke la sola preparado de nia III^a jam bruis tra la lando kaj antaŭvidigis gravan sukceson de nia esperantista movado. Se al tio ni aldonas la konatan fervorecon kaj laboremon de niaj samideanoj el Terrassa, kies grupo «Lumon» prezidata de Sro. Alavedra estas ekzemplo de esperantista entuziasmo, kaj la gravan decidon de la Terrassa' a Urbestro, doni la nomon de Dro. Zamenhof al placo de la Kongresa Urbo, oni komprenos, ke ni estas fieraj de nia III^a, kiu varmigis ankoraŭ pli la entuziasmon kaj fervoron de la katalunaj esperantistoj.

29^a DE JUNIO

ALVENO

De frumatene la stacidomo de Terrassa pleniĝis de la amaso da terrassanoj, kiuj atendis la alvenon de la esperantistoj. En la placo antaŭ la stacidomo restis granda aro da tartanoj¹ portintaj en la kongresurbon la samideanojn loĝantajn en la proksimaj vilaĝoj. La urba muzikistaro kun belaj uniformoj de parado atendis ankaŭ. La aŭtoritatuloj kun Sro. Pujulá, la samideanoj el Olot, la raportistoj de la barcelonaj ĵurnaloj, kaj de la loka gazetaro, la reprezentantoj de la komercaj, politikaj kaj artistaj societoj, la ĥoroj de la urbo kun siaj standardoj, atendante la alvenon de l'ekspresa vagonaro staradis sur la irejoj.

En la stacidomo de Barcelono estis rimarkebla la nekutima svarmado de verdasteluloj veturontaj al Terrassa. Ni vidis tie reprezentantojn kaj delegitojn de ĉiuj barcelonaj grupoj kaj multenom-

1. Katalunaj veturiloj.

brajn esperantistojn, kiuj enlokiĝis en la vagonojn. Jam ni ekveturis, kaj trakuras tra la bela pejzaĝo de la urbaj ĉirkaŭaĵoj. En ĉiu fako la interparolado estis tre animita; oni gaje babilis, kiam veninte en la duan stacion ni sciigis pri tio, ke la antaŭa vagonaro, plena ankaŭ kiel la nia de kongresanoj, rompiĝis apud Serdanyola, kio prokrastas nian foriron. Feliĉe okazis nenia katastrofo, kvankam tia estis laŭŝajne la celo de la rompiĝinta vagonaro, kiel supozis kelkaj el niaj kunfederacioj, kiuj konsideradis, ke veturado per fervojaj vagonaroj, venkita kaj postlasita de aŭtomobiloj, submaraj ŝipoj kaj flugmaŝinoj, protestis tiamaniere kontraŭ nia granda progresemo por venĝi sin je la malagrablajoj de la malvenko.

Post iom longa atendo, fine ni alvenis en Terrassa'n. Brua aplaŭdado kaj gaja muzikludado salutas nin. Nia prezidinto Dro. Bremon, pastro Coll, kaj multaj aliaj samideanoj estas salutataj de la Urbestro Sro. Ullés, de la provinca deputito Sro. Alegre, de la urbkonsilantoj, de la reprezentantoj de ĉiaj societoj, de la komitatanoj de «Lumon», k. t. p., k. t. p.

Manifestacio organiziĝas. La urba muzikistaro, sekvata de la aŭtoritatuloj kaj de niaj pioniroj, antaŭiras. Poste marŝas grandega aro da samideanoj, kiuj starigas entuziasme la grupajn standardojn, dum tiuj de la ĥoraj societoj vidiĝas per siaj seriozaj nuancoj ĉe la fino de la irantaro. Tio estas bela spektaklo, kiun filmistoj fotografas. De tempo al tempo aŭdiĝas aplaŭdadoj : simpatia elmonro de la esperantemaj urbloĝantoj, kiuj kun afabla mieno salutas kaj bonakceptas nin.

AKCEPTO

La bele ornamita Urbodomo pleniĝas de la kongresanaro; niaj verdaj flagoj, kiujn oni metas ĉe la balkono apud la katalunan standardon, ricevas varman salutaplaŭdon de la terrassanoj starantaj en la placo.

En la kunsida salono akceptas la kongresanojn lia Urbestra moŝto Sro. Ullés kaj la urbkonsilantoj Sroj. Busqué, Llofím, Navarro, Salvans, Font, Fábregas, Albiñana kaj aliaj ankoraŭ, kies nomojn ni ne povis bedaŭrinde noti.

La Urbestro per mallonga kaj bela parolado salutas nin kaj konstatis ke Terrassa, urbo vere progresema, sin sentas fiera gastigi la esperantistojn. Plej alte li laŭdas la celon de esperantismo kaj deziras ke ni povu konservi longe bonmemoron pri Terrassa. Varma aplaŭdado kronas liajn parolojn.

Dro. Bremón dankas afable lin en la nomo de ĉiuj katalunaj

esperantistoj kaj salutas kore la urbon Terrassa, kiu tiel gastame akceptas la esperantistaron. Denove aplaŭdado aŭdiĝas longtempe, kaj ĉiuj ni iras al la korto de l'Urbdomo, kie la Urba muzikistaro ludas nian himnon «La Espero», ĝusttone kantatan de la laboristaj ĥoroj. Oni ripetis ĝin, kaj la duan fojon ĝin entuziasme kantis ĉiuj kongresanoj.

MALFERMO DE LA KONGRESO

Ni forlasis la Urban Domon kaj aliris al la belega sidejo de la «Komercesta Kazino», en kies granda festosalono okazis la malferma kunsido de la III^a Kongreso Kataluna.

Je la 10 kaj duono matene la Urbestro Sro. Ullés malfermas la Kongreson per kelkaj vortoj, dezirante ke ĝi estu plej fruktodona al la K. E. F. Krom li, prezidas ankaŭ la kunsidon, la urbkonsilantoj kaj la reprezentanto de la ekonomia moŝto de Terrassa. La salono estas tute plena de kongresanoj kaj terrasanoj, kiuj volis esprimi tiamaniere la simpatian kiun la urbo havas por nia ideo.

Moŝto la Urbestro transdonas la prezidan lokon al Dro. J. Bremon, kiu donas la parolon al la sekretario Sro. Pellicer por legi la raporton de la agado de K. E. F. dum la intertempo 1911^a-12^a.

Sro. Pellicer dediĉas unue rememoron al la formortintaj samideanoj kaj poste pritraktas la diversajn aferojn pri kiuj niaj kunfederacianoj jam sciigis per K. E.: ŝanĝo de kongresurbo, ekzamenoj, devizo de K. E. F., elekto de redaktoro de K. E., Konsulta Komitato, Havena Komisiono, k. t. p.

La konciza kaj klara raporto de nia sekretario gajniĝas al li longan aplaŭdon.

Post la legado de la sekretaria raporto, Dro. Bremón stariĝas kaj komencas legi sian jenan belan paroladon.

Karaj kunfederacianoj:

Mi konfesas al vi, ke la elekto de la temo traktota en mia malferma parolado ĉe la 3.ª Kongreso de Katalunoj esperantistoj, pensigis min longtempe. Oni tiom diris pri propagando, pri organizo de la esperantistaj rondoj, pri Esperanto kaj Komerc, Esperanto kaj Scienco, Esperanto kaj Ruĝa Kruco k. t. p., k. t. p., ke por diri al vi ion novan rilate tiujn ĉi punktojn, mi devus longe serĉi, kaj longe mediti, perdante tiamaniere kvanton da tempo, kiun mi urĝe bezonas por aliaj aferoj.

Unu temo, tamen, konstante kaj persiste venis en mian cerbon: Vane, mi klopodis por forigi ĝin for de mi : kun nova persisteco ĝi

revenis, invitante min al ĝia disvolvado. Mi rezistis ankoraŭ, mi rezistadis, ĉar ne estis por mi kaŝitaj la malfacilaĵoj, kiujn ĝi entenas: mi ne ignoris ke eble mi povas diri vortojn, kiuj ne plaĉos al ĉiu; tamen, malgraŭ tiuj ĉi motivoj, mi prenis la decidon disvolvi en tiu ĉi momento mian delonge pensitan kaj meditan temon, petante al vi iom da atento, kiun certe vi, karaj amikoj, havos dum duono da horo.

Alia kaŭzo puŝis min al sama celo: tiu ĉi fojo estas la dua kaj lasta, kiam mi havas la honoron prezidi kongreson de Kataluna Esperantista Federacio. Post ĝia okazigo, mi sentos la bezonon enŝlosi min hejme, kie profesiaj aferoj min atendas: dum ĉirkaŭ dek jaroj mi partoprenis la propagandon de Esperanto en nia lando, kun la entuziasmo kuŝanta nur en koroj, kiuj kiel la mia estas plene konvinkitaj pri la boneco de la ideo, kiun ni defendas: dum dek jaroj mi havis la fervoron de apostolo, kaj centon da fojoj mi prenis la plumon por defendi atakon al nia lingvo, kaj centon da fojoj mia buŝo malfermiĝis por konvinki la homojn pri la bonoj de la lingvo internacia...

Ne restis, feliĉe, senfrukta la apostola periodo en kiu mi ĝis nun partoprenis. Pruvoj? La granda kunveno kiun ni nun faras, la fortikeco de la K. E. F., la disvastiĝo de Esperanto tra nia tuta lando.

Tiuj ĉi faroj, plene konvinkantaj pri la rikolto, kiun ni nun, post jaroj da semado, kolektas, montras al ni, unuaj esperantistoj de Katalunujo, ke ĝi estas pli granda ol ni mem esperis, kaj donas al mi similan feliĉon al tiu, kiun sentas patro kiu vidas siajn filojn maturaj, kapablaj por eniri en la batalojn de la vivo kun certeco pri la atingota triumfo.

Mia foresto de la esperantista kampo ne signifos, ke mi ne plu min okupos pri esperantaj aferoj: mi estas dankema, kaj senpartie parolante mi devas konfesi, ke malgraŭ la etaj malĝojoj, kiujn en ĉiu manifestacio de la socia vivo oni renkontas, kaj Esperanto ne konstituas rilate tion, escepton, — mi havis tiom da plezuroj en ĝi, ke ili forgesigas al mi la malplezurojn. Per Esperanto mi konatiĝis kun personoj kiuj fariĝis por mi veraj amikoj; per Esperanto mi povis koni literaturojn ĝis nun tute fermitajn al homo; per Esperanto mi povis travojaĝi landojn, kies lingvojn mi ne konas, kun pli da sukceso kaj kun pli da profito ol riĉulo kiu devas konstante meti sian poŝon al dispono de gvidistoj kaj interpretistoj; kaj ĉio tio ĉi estas aferoj kiujn oni ne forgesas facile.

Tio signifas, ke se iam la esperantistaro el mia lando konsiderus mian kunlaboradon necesa por sia savo, denove, kun la entuziasmo

kiun mi havis en la unuaj jaroj de esperantistiĝo, mi oferus mian modestan kunagadon.

Kaj, jen mi, tion dirinte, eniranta en la disvolvadon de la temo promesita. Mi intencas paroli pri «Esperanto kaj Katalunujo» t. e. pri la lingvo internacia en siaj rilatoj kun la karaktero, homoj, lingvo patriotismo, literaturo k. t. p. de la lando en kiu ni naskiĝis. Vere, multe oni priparoladis pri tio, sed, el la multo dirita, nenio restis skribita : pli ol polemikojn sur la papero, oni havis buŝajn diskutadojn rilate mian temon. Pro tio mi deziras antaŭ ol forlasi la prezidantecon de K. E. F., kiun mi nemeritite okupis dum du jaroj, esprimi miajn opiniojn.

Kelkaj sinjoroj, kies celo estas verŝajne kritiki, ne agi, kiam oni fondis la unuan societon esperantistan en nia lando, protestis kaj kriaĉis tial ke la societo estis krom esperantista, kataluna. La unua organizaĵo esperantista de la lando ne forgesis ke ĝi naskiĝis en kataluna lando, ke katalunoj estis ĝiaj anoj, kataluna la urbo en kiu ĝi elburĝonis..., kaj kompreneble ĝi aldonis al sia esperantista karaktero, sian katalunan animon. Kaj tio ĉi, kio estis nura pruvo de logiko..., ŝajnis al kelkaj (tre malmultaj feliĉe) politika elmontro, politika deflankiĝo de la societo. Kaj komenciĝis la periodo dum kiu la ĉe ni famekonata frazo «fari politikon» ekfloris en katalunaj lipoj : ni estas tre malproksime nun, de tiu epoko, feliĉe por ĉiuj, sed la frazo, kaj la argumentoj, kiuj ĝin subtenis, faris prozelitojn en iuj katalunaj rondoj. «Ĉu Esperanto ne estas lingvo kies celo estas fratigi la tutan homaron? Kial do dividi ĝin en ankoraŭ pli malgrandaj rasoj kaj landetoj?»

«Ni estas pacaj batalantoj; ne miksu do politikon kun Esperanto, se vi ne volas ke malpaco venu al ni».

La solidecon kaj fortikecon de tia argumentado, ĉiu kataluno sciis ĝuste taksi kaj mezuri, se ni konsideras ke post tiu periodo de semado, oni rikoltis *Federacion Katalunan* kun pli da 50 grupoj aliĝintaj kaj ĉirkaŭ 500 membroj izolitaj.

Sed ĉu vere ni miksis politikon kun Esperanto? Lasu al mi fari kelkajn konsiderojn pri tiu ĉi punkto.

Katalunujo, sentis en la modernaj tempoj fortan deziron de reviviĝo : intensa volo skuadas ĝin por la akiro de perditaj rajtoj: ĝia lingvo, ĝia propra lingvo, tute diferenca kaj tute sendependa de la hispana, forgesita por literaturo kaj altaj uzoj dum jarcentoj kaj uzita de la laborista popolo kaj mezklasa burĝaro revivas denove kaj eniras en la koncerton de vivantaj idiomoj pruvante sian taŭgecon por ĉiu lingva afero.

Ju pli ĝi estis iam forgesita des pli ĝi estas nun amata : ju pli kelkaj registaroj kontraŭstaris ĝin, des pli la popolo ĝin estimis kaj uzadis... En la mezo de la pasinta jarcento, unuaj tagoj de la lingva revivigo kaj ĝenerale, de la integrala movado kataluna, iu registaro, volante iel bari la vojon al tiam naskiĝanta kataluna teatro¹, donis ordonon ke oni povos prezenti neniun katalunan verkon, se iu el la roluloj ne parolas hispane... La ordonon, kompreneble, plenumis la aŭtoroj, sed ne laŭintence de la leĝdonanto, ĉar de tiam la unika rolulo, kiun la aŭtoroj devigis paroli hispane sur la scenejo, estis la ridindulo de la verko : ŝtata oficisto, inspektoro de impostoj, ĝendarmo.

Kiel esterordinare estas do, ke la unuaj esperantistoj, kiuj krom esperantistoj estas katalunoj, estimu sian lingvon kaj volu per respekto kaj amego forgesigi sian idiomon pri maljustaĵoj kaj insultoj antaŭe faritaj al ĝi de registoj malsaĝaj?

Tial ke iu societo aŭ grupo esperantista uzis la lingvon katalunan en la statutoj, en la komunikoj, en la diskutado, donante al ĝi flanke de la esperanta, karakteron *oficialan* : «ĝi faris politikon».

Tial ke iu societo aranĝis sian markon tiamaniere ke vidiĝas en ĝi la kvinpinta stelo simbolo de esperantismo — homaro, kun la kataluna standardo simbolo de katalunujo — patrujo, «ĝi faris politikon».

Nu, sinjoroj : se «fari politikon» signifas ami sian landon, respekti ĝiajn kutimojn, uzadi ĝian lingvon : tiam jes, la societoj «faris politikon», sed tiu «politiko» ne povas esti kontraŭa al la fundamentoj de l'esperantismo, ĉar se oni konsiderus ĝin tia en la kampo esperantista, se *pro amo al artefarita lingvo, ni devus kaŝadi kaj malbonami nian gepatran, ni esperantistoj*, — kaj ne estas tiu ĉi fojo la unua, kiam ni diras tiajn vortojn — kiuj krom esperantistoj estas katalunoj ĵetus kolere for el ni la verdans telon, simbolon de ideo kiu juĝas kontraŭaj la amon al la homaro kaj la amon al la patrujo, la amon al la lingvo homa kaj la amon al la lingvo gepatra.

Feliĉe, ne estas tia la penso de la esperantistaj rondoj, kaj ni devas sincere konfesi, ke ni katalunoj ĉiam trovis la plej bonajn disponojn en la Oficialaj Institucioj de la Esperantismo : la Lingva Komitato — reprezentantaro de ĉiulingvaj kaj ĉiulandaj eminentaj esperantistoj — enhavas de post ĝia fondigo reprezentantojn de la Kataluna Lingvo : en ĉiu Internacia Kongreso estas akceptita dele-

1. La nuna kataluna teatro havas verkojn de tre granda valoro. Kelkaj estas tradukitaj alilingven, nome *Terra Baixa* (10 lingvoj) *Els Vells, Les Garces* (francen) *Misteri de Dolor* (hispanen, esperanten) k. t. p.

gito de nia lando, kaj la nomo Katalunujo estas ĉies konsiderata kun respekto, kun simpatio, kun admiro.

Nu : se la Oficialaj Institucioj de la Esperantismo donas al ni la ekzemplon de respekto al nia lingvo, kion malpli povas fari niaj societoj, ol sekvi ilian ekzemplon kaj agi laŭ ili agas? Ni dividas egale nian estimon, por la natura lingvo kaj por la artefarita kaj, kiom da fojoj ni devis defendi Esperanton kiel katalunoj, kaj katalunan lingvon kiel esperantistoj!!

Ne antaŭ longe, okaze de la Reĝa Ordono permesanta la instruadon de Esperanto en ĉiu Universitato, kataluna ĵurnalo, kiu cetere ĉiam estis tre favora al nia movado (La Veu de Catalunya), rimarkigis en ĉefartikolo la kontraston, ke de nun oni povos instrui en la Barcelona Universitato en artefarita lingvo, kaj tamen malgraŭ diversaj petoj de katalunoj, la pordoj de la Universitato estas fermitaj al kataluna lingvo. La artikolo ne estis atako, sed plendo, kaj kiel kataluno, ni plendas ankaŭ ke la registaro hispana, malpermesas la instruadon en kataluna lingvo en la Universitato — sed se la plendo estus fariĝinta atako por Esperanto, mi havis jam pretan artikolon plenan de argumentoj en defendo de la Zamenhofa lingvo, kiun mi ne devis uzi.

La esperantistoj de Katalunujo amas egale ambaŭ lingvojn, kaj la amo al unu ne malfortigas tiun al la alia : jen la tuta «politiko» kiu kuŝas en tiu ĉi afero.

La lingvoj de malvastaj landoj, kiel la nia, kaj la landoj mem, povas profiti Esperanton por siaj apartaj interesoj. La literaturo speciale, havas en la lingvo internacia la plej taŭgan rimedon por sia diskoniĝo : oni tradukas multe el la germana al la franca, el la franca al la angla, el la angla al la hispana, sed oni preskaŭ nenion tradukas el la vaska al la angla, el la kroata al la franca, el la kataluna al la germana. Kiam ni scias ke iu ajn verko el nia literaturo estas tradukita alilingven, ĉiu ĵurnalo enpresas la noton kun ĝojo, kaj oni festas la aŭtoron kaj tradukanton. Kiel prave diras talenta kaj esperantema verkisto, «neniu rezignas ke liaj verkoj estu nur legataj en rondo familia : oni skribas por la homaro kaj oni deziras ke la verko transiru la limojn de la lando». El nia verkmila literaturo, nur dudeko da libroj meritis la honoron de tradukado : oni ja facile komprenas ke ne multe da germanoj, angloj aŭ francoj dediĉos kaj uzos sian tempon por la lernado de lingvo ne grandnombre parolata, kies praktikaj rezultoj kompare kun la «grandaj lingvoj» estas sensignifaj: kion signifas 4 milionoj de katalunlingvanoj, en komparo kun 60 milionoj de francparolantoj; kion reprezentas la negranda litera-

turo de malvasta popolo, flanke de angla aŭ germana literaturo?

La homo, praktika ĉiam, fariĝis pli pozitivistan ankoraŭ en la nuna epoko, kaj malmultaj, nur tre malmulte da ili lernas la malgrandajn lingvojn : katalunoj, vaskoj, kroatoj, bohemoj, finnoj eĉ hungaroj, danoj, norvegoj havas en Esperanto la savilon, la diskonigilon de sia literaturo, kaj ankaŭ siaokaze la aŭdigilon de siaj plendoj aŭ ĝemoj.¹

La kataluna literaturo profitis jam el tiu progreso, kaj kelkajn el niaj verkoj oni konigis en eksterlando dank'al Esperanto. «Mistero de Doloro» de Gual : «La Patrino» (*La Mare*) «La Ĉiama kantaĵo» (*La Cançó de sempre*) «Folioj el la Vivo» (*Fulls de la Vida*) de Rusiñol. rakontoj kaj fragmentoj el Verdaguer, Guanyabéns, Maragall, Ruyra, Guimerà, Victor Català, Apeles Mestres : eĉ kun rakonto de Apeles Mestres okazis, ke ĝi tiom plaĉis al rusa esperantistino, ke ŝi petis permeson por traduki ĝin el Esperanto, rusen, kaj ĝin publici en rusa gazeto. La tradukintino bonvolis sendi du numerojn de «Kostroma Gazeta» enhavanta la rakonton, kies unu numero konservas l'aŭtoro, kaj l'alian la tradukinto : kiel oni vidas, Esperanto ektaŭgas por io al la kataluna literaturo, kaj taŭgos pli ankoraŭ post kelke da tempo.

La facileco per kiu oni ellernas Esperanton, la kuraĝemo de multaj (junuloj speciale), kaj la stulteco de kelkaj, povus esti kaŭzo de diskredito por nia literaturo se «manio de tradukado» grava mal sano, kies unuaj simptomoj ekaperis en nia lando, disvastiĝus.

Esperanto estas ja lingvo tre facila lernebla : sed en Esperanto kiel en ĉiu lingvo ekzistas du lingvoj; tiu vulgara, kiu taŭgas por «peti al kelnero rostitajn terpomojn», kaj tiu literatura, nobla, nur uzata por altaj celoj : la unua estas tre facile akirebla; kelkaj semajnoj, nur tagoj sufiĉas por ĝin scii : la alian nur oni akiras kaj plene posedas post jaroj de traŭgado de la plej bonaj verkoj, post longa pristudado kaj interkomparo de multnombraj stilistoj.

Nu, ĉe ni, povas okazi ke iu konfuzu ambaŭ lingvojn, kaj sciante nur la vulgaran, li sentas sin kun forto por traduki iun verkon katalunan : en tia okazo, vel por la verko! por ĝia aŭtoro! por li mem!! Verko malbone tradukita povas supozigi ke ĝia malboneco dependas de si mem, aŭ de l'aŭtoro kiu ĝin skribis, kaj tiam, oni ja ne faris grandan servon al nia literaturo : tradukinto malbone farinta sian metion riskas severan juĝon de la «Studkomisio pri ĉiulanda ver-

1. Vidu : «Slovakoj kaj Magiaroj».

karo», kiu metas la punktojn super la i'oj, kaj metas en grava danĝero sian propran reputacion por aliaj tradukoj.

Tion devas mediti egale aŭtoroj kaj tradukantoj : la unuaj ne donu siajn verkojn al la tradukado de la unua alveninto; la duaj ne entreprenu ian laboron se ĝi estas supera al iliaj fortoj.

Mi finas tiu ĉi parton de mia parolado, notante la simpation kun kiu ĝenerale la katalunaj verkistoj rigardas Esperanton : unu el ili Ruyra, (unu el la plej bonaj prozistoj) estas federaciano : aliaj kiel Guanyabéns kaj Puig Ferrater estas esperantistoj praktikaj: la restantaj, esperantemaj. Certe, antaŭ nelonge, unu literaturisto vomis en ĵurnalo serion da insultoj kontraŭ la esperantistoj, sed apenaŭ ili havis tempon desalti de la kamelo por vipi la hundon kiu bojis al la karavano, ke alia verkisto, sur ĉiutaga ĵurnalo, pledis en defendo de la lingvo, akre riproĉante tiun malnoblan agon. Apenaŭ la esperantistoj pretiĝis por sia defenso, literaturisto estis jam rompinta lancon en ilia honoro kaj estimo.

Kaj mi transiras al la tria kaj lasta parto de mia tezo.

Tute same kiel Esperanto povas taŭgi al katalunoj en defendo de la lingvo kaj literaturo katalunaj, povas taŭgi ankaŭ en aferoj pri patriotismo. La popoloj subpremitaj, neliberaj, bezonas iafoje rakonti la maljustaĵojn kiujn ili suferas de la popolo reganta : ni estas malproksime ankoraŭ de tiu tempo songita de nia kara Mastro mem, kiam «ne plu ekzistos sur la tero popoloj mastrantaj kaj popoloj mastrataj», kaj dume, kio pli bona ol Esperanto por diskonigi tra la mondo civilizita staton de opinio de subpremata lando? Ni ja scias ke multfoje oni atingas neniun praktikan tujan rezulton. Kiam antaŭ jaroj okazis la striko de lernantoj en germana Polujo oni nenion atingis malgraŭ la diskonigo de la fakto : sed tio kreis atmosferon de simpatio ĉirkaŭ la pola popolo, ekstreme favora al ĝiaj interesoj.

Mi bedaŭras ke Pastro Parker, ne atingis ankoraŭ sian celon; sed la kulpo apartenas al li mem grandparte. Jen la intenco de tiu entuziasma samideano irlandano:

«Formi ligan tutmondan por la defendo de malvastaj landoj.»

Post kelkaj artikoloj publikigitaj en Belga Esperantisto klarigante sian projekton, li sukcesis kunvenigi en la Kongreso de Antverpeno, kvardekon da esperantistoj apartenantaj al malvastaj landoj : irlandanoj, poloj, finoj, kroatoj, hungaroj, katalunoj, bohemoj k. t. p. Oni entuziasme aprobis la Parker'an projektis, oni decidis fondi la ligan, oni konsentis pri ĉio... kaj tamen la ligo ne estas stariĝinta. Kial? P. Parker povas respondi.

Kaj ĉu tion ĉi, kio povis esti farita tre bone per Esperanto, faros per franca lingvo la «Office Central des Nationalités», antaŭ nelonge kreita en Paris? Bedaŭre!

Kaj nun, vi devas pardoni min, ke tiel longe parolante pri katalunaj aferoj, mi forgesis, ke la unuaj kvalitoj de nia lando estas la sobreco en la vortoj kaj la emo al la praktiko.

Ni lasu do nun la vortojn, kaj eniru en nian taskon kun la fratememo kaj harmonio, kiu jam karakterizis niajn antaŭajn Kongresojn.

JASCINTO BREMON

Grandaj aplaŭdoj, kiuj jam aŭdigis diversfoje dum la tralego, kronis la finon de la parolado de Dro. Bremón.

La delegitoj de la diversaj grupoj salutas poste la Kongreson je la nomo de sia respektiva grupo. Ili estas Sro. Manel Prat delegito de *Olot Stelo*, Olot; Sro. Joan Arnella de *Esperanta Nesto*, Barbará del Vallés; Sro. Andreu Nin de *Frateco*, Vendrell kaj *Semo*, Barcelona; Dro. Pallejá de *Montsanta Stelo*, Uldemolins; Sro. J. Serrano de *Esperanto kaj Patrujo*, Barcelona; Sro. Lluís Farré de *Monta Grupo*, S. Llorens Savall; Ptro. Josep Casanovas de *Amo kaj Espero*, Girona; Sro. Pere Costa de *Esperanta Idealo*, Sta. Coloma de Farnés; Sro. Miquel Suriñach de *Esperantista Amikeco*, Manlleu; Sro. J. Guillomia de *Esperanta Frateco*, Barcelona; Sro. Josep Serrat de *Esperanta Amo*, Manlleu; Sro. Ferran Bori de *Esperanta Aŭroro*, Barcelona; Sro. J. Piferrer de *Esperanta Semo*, Sabadell; Ptro. Antoni Ribas de *Vika Esperantistaro*, Vic; Sro. Gustau Galcerán de *Laboro Esperanta*, Vilanova i Geltrú; Sro. J. Campdelacreu de *La Rondo*, Barcelona; Sro. Joan Gili de *Badalona Stelo*, Badalona; Sro. Josep Grau de *Barcelona Stelo*, Barcelona; Sro. Ramon Soler de *Ĉiam Antaŭen*, Barcelona; Sro. Francesc Fonta de *Ilerda Espero*, Lleida; Sro. Joan Aulina de *Esperanta Amikaro*, Banyoles; Sro. Domingo Obiol de *Tarragono Esperanta*, Tarragona; Sro. Peller de *Nova Semo*, Reus; Ptro. Joaquin Coll de *Kataluna Ligo de Katolikaj Esperantistoj*; Sro. Joan Caparrós de *Universala Esperanto Asocio* kaj Sro. Francesc Casanovas de la *Unió Catalanista*.

Ĉiu parolinto ricevas bruan aplaŭdadon post la vortoj per kiuj li salutis la Kongreson kaj kongresanojn.

Inter la salutoj ricevitaj, kiujn la sekretario legas, estas la jenaj telegramoj:

«Gravan sukceson por la Kongreso. Gekongresanoj akceptu koran saluton. — Margarit.» «Els qui no assistim al Congrès s'hi

adherim de cor i desitjem facin bona feina i éxit. — Tarragono Esperanta.»

Aplaŭde oni akceptas tiajn salutojn.

Dro. Bremón fermis la kunsidon kaj la kongresanoj sin direktis al la placo de Saragossa por inaŭguri la tabulon, kiu ŝanĝis tian nomon per tiu de «Placo de Dro. Zamenhof.»

MALKOVRO DE LA TABULOJ EN LA PLACOJ DE ZAMENHOF KAJ MARAGALL

Sro. Ullés, urbestro, en la nomo de la urbo anoncas al la esperantistoj la propramovan decidon de la Urbestro ŝanĝi la nomon de la placo por tiel honori nian Majstron; kaj tuj li transdonas parolon al Sro. Pujulá y Vallés.

Nia pioniro eldiras belegan paroladon. Li rimarkigas, ke ekzistas en la vivo momentoj, kiam oni sentas la ĝojon esti homo; tiuj momentoj estas dum la honorado de la geniuloj; li diras, ke la surskribon de la tabulo la vetero eble viŝos kaj malaperigos, sed ke sendube ni kaj la popolo de Terrassa bone konservos en la koro la gloran nomon de nia Majstro, kiu estas plej granda simbolo de Amo kaj de Paco. Li rakontas rapide la historion de Dro. Zamenhof kaj elmontras lian pacemon kaj fratemon, kiuj, se oni ilin bone konsideros kaj ĝustestimos, faros ke oni lernu amon al Homaro, vidante la tabulon inaŭguratan.

Kvazaŭ eksplodas la aplaŭdoj, kiuj longe daŭras; kaj la entuziasmo kun kiu oni kantis «La Espero» ludatan de la urbaj muzikistoj montris la ĝojon de la terrassanoj kaj de la esperantistoj esti honorintaj, la unuaj en la tuta Mondo per tia publika pruvo de altestimo, la senmortan nomon de nia kara Doktoro.

Ja, la fakto estas rimarkinda. Terrassa estas la unua urbo, kiu tiel elokvente honoris nepereeble nian Majstron. Ke ĉiuj urboj imitu cin, laborema Terrassa, kaj ili formigos la gloran kronon, kiun meritas la elpensinto de nia amata Esperanto. Al ci, Terrassa, ĉies laŭdojn por la iniciatibo!

Post tiu raportita ceremonio, la esperantistoj estis oficiale invitatataj de la Urbestro ĉeesti la malkovron de la tabulo, kiu donas la nomon de la kataluna poeto Maragall al placo ĝis nun nomita «de la Teatro».

La Urbestro, — de la balkono de l'nova kaj bela teatro, — diras ke tiuj, kiuj plej multe meritas ke iliaj nomoj estu donataj al la urba placoj kaj stratoj estas la poetoj, ĉar ili estas la enkarniĝo de l'vera

popola animo. Maragall, kiu reprezentis per sia homamo kaj boneco ne nur la animon popolan, sed la tutan Katalunujon, meritas pli multe ol kiu ajn alia, ke lia nomo estu daŭre konservata de liaj samlandanoj. Tial, la inaŭguro de la tabulo, kiu rememorigos ĉiam pri la alte spirita poeto.

Aplaŭdado sonas, la muzikistoj ekludas marŝan kompozicion kaj ni ĉiuj disiras, entuziasme komentariante la komencon de nia III^a.

LABORA KUNSIDO

En la salono de la Urbdomo komenciĝis je la 3^a posttagmeze la unua labora kunsido, pri kiu estas raportite aliloke (Vidu paĝon 475).

SKRIBA EKZAMENO

Post la unua labora kunsido okazis en apartaj salonoj de la Urbdomo la skriba provo de la ekzamenoj, starigitaj de nia Federacio laŭ la regularo aprobita en la Kongreso de Tarragona, al kiuj devas submetiĝi tiuj personoj dezirantaj akiri ateston pri lernado aŭ profesoreco. La ekzamenantoj en tiu ĉi provo estis Sroj. Pujulá, Campdelacreu kaj Grau.

VIZITO AL INDUSTRIAJ LERNEJOJ KAJ ESPERANTA EKSPozICIO

Interesanta estis la vizito al la Industriaj lernejoj, kiun partoprenis ĉiuj kongresanoj. Ni povis konstati, ke Terrassa prave estas fiero je tiu juvelo, ĉar tia estas ne nur la konstruaĵo, sed ankaŭ ĝia enhavo. Ni travizitis ĉiujn fakojn de la lernejo, en unu el kiuj oni prezentas la Esperantan ekspozicion.

Estas ĉefe rimarkinda la multnombra kolekto de esperantistaj gazetoj, propagandiloj, k. c., kiun prezentas Sro. Amades, el Barcelono. Ĝi sola sufiĉas por alporti konvinkon pri nia agado kaj ĝia sekva triumfo al ĉiu nekredemulo. Krom ĝi ankaŭ povas fari tian servon la enhavoriĉa libraro prezentata de Sro. Rosals : ĝi estas kolekto tre altvalora, kiu konsistas el ĉiunaciaj lernolibroj, literaturaj verkoj, broŝuroj propagandaj, k. t. p.

Inter belaj ornamoj vidiĝas granda nombro da poŝtkartoj kaj leteroj intersanĝe ricevitaĵoj de niaj katalunaj samideanoj : ĝi kompletigas la efikon de la aliaj ekspoziciaj fakoj kaj igas la viziton plej agrabla.

Fine, kaj tio altiris ĉies atenton, estas prezentata kolekto de slipoj, en kiuj per pli ol 500 lingvoj estas tradukita unu frazo el la Biblio. Eble tie, por fari pli konvinka tiun elmontron, mankis mondonaco proponita al tiu, kiu konos elemente la duonon de tiu lingvaro. Ni povas certigi, ke tiu ekspozicio estis plej taŭga por vidigi de ĉiuj la utilecon de nia helpa lingvo.

VESPERFESTO ĈE LA PROMENEJO

La Urbeŝtaro regalis la esperantistojn per agrabla festo, kiu okazis post vespermanĝo en la ĉefa promenejo. Nekalkuleble grandnombra estis la ĉeestantaro, kiu tie tre bone pasigis du horojn. La Urba muzikistaro donis belan koncerton, kaj en la intertempoj, popolaj muzikistoj ludis *sardanojn*, kiujn ĝoje dancis nia gejunularo. Ĉe la fino, granda paperbalono, sub kiu oni alkroĉis artefaritajn belajn fajraĵojn, levigis niajn rigardojn al la ĉielarko, kien ĝi perdisiĝis kvazaŭ malaperanta stelego.

Multo da kongresanoj vizitis tiam la societejojn enurbajn, kie festoj estis aranĝitaj. Baloj, koncertoj, teatraj prezentadoj allogis niajn kunfederacianojn, kaj ĉiu laŭ siaj preferaj inklinoj ĉeestis ilin. En la «Agrupació Regionalista» kie okazis bele ĉarma florekspozicio la vizitantoj kongresanoj estis oficiale akceptitaj kaj afable regalitaj de ĝia Komitato.

30^a DE JUNIO

VIZITO AL LA ROMEPOKAJ PREĜEJOJ

La arkitektura valoro de la admirindaj antikvaj preĝejoj kondukis al ili matene je la 7ª multajn artamajn samideanojn. Sro. Rossals, antaŭ ĉia rimarkindaĵo, detale konferencis esperante dum la tuta daŭro de la vizito, kiun li pliinterestigis per sia perfekta kono pri la en rapideco studataj artaj konstruaĵoj.

En la preĝejo de Sankta Petro okazis je la 8^a meso por katolikoj, kiun preĝis Pastro Planas, nia fervora Komitatano. Dum la meso Doktoro Coll eldiris en Esperanto belan predikon pri la Virgulin de l'Espero, kiu forte impresis la alestantojn.

PAROLA EKZAMENO

Je la 9^a matene, ĉe la Urbodomo, okazis la parolaj ekzamenoj antaŭ la profesoroj Sroj. Pellicer, Dalmau kaj Campdelacreu. Post

klaraj respondoj al konvena demandaro, fariĝis diplomita profesoria kara amiko Sro. Johano Gili, el Barcelono, kiu estis gratulata de la aŭskultantaro. Atingis atestojn pri lernado Sroj. Arturo Cases, el Barcelono kaj Johano Aulina, el Banyoles.

KUNVENO DE K. L. de K. E.

Sub la prezido de Sro. Johano Rosals okazis, je la 10^a matene en la sidejo de «Centro Social», kunsido de la liganoj de Kataluna Ligo de Katolikaj Esperantistoj.

Pastro J. Coll legis raporton tre kompletan pri la agado de la Ligo dum la pasinta jaro, kiun unuanime aprobis la ĉeestantoj.

Oni akceptis la proponon de «Katolika Stelo» el Sabadell dissendi por legado inter la liganoj la gazetojn ricevitajn interŝanĝe de la bulteno de l' Ligo.

Poste oni elektis, laŭ la interna regularo, Srojn. Johano Rosals, kiel prezidanton kaj M. Gili, kiel Kasiston, por la venonta jaro.

KUNVENO DE U. E. A.

En la Industria Instituto kunvenis la delegitoj kaj membroj de Universala Esperanto-Asocio sub la prezido de Sro. Caparrós.

La delegitoj de Saragossa, Barcelono, Sabadell kaj Tarragono legis raportojn pri la progresoj de U. E. A. en iliaj respektivaj urboj.

Estis legata granda nombro da ricevitaj aliĝoj de esperantianoj forestantaj.

La ĉeestantoj decidis montri sian nekontentecon por la barcelona delegito Sro. Sabadell, ĉar ili opiniis ke li ne bone plenumis la taskon de regiona relegito. Sro. Llorach, proponis ke tiu juĝo rilatu ankaŭ kelkajn delegitojn urbajn, kion la ĉeestantaro ne akceptis.

Oni finis la kunsidon je la 11^a.

FESTO DE LA FLORAJ LUDOJ

Jam de antaŭ la 11^a matene plenigis la novan kaj tre grandan teatron «Principal» amaso de terrasanoj kaj esperantistoj deziremaj ĝui la raven de la literatura festo.

Je la duono de la dekdua aperas sur la scenejo la Aŭtoritatuloj de Terrassa kaj la Juĝintaro de la II^a Konkurso literatura. Fariĝas silente, kaj la urbkonsilanto Sro. Font, en la nomo de la Urbestro, prononcas la esperantajn vortojn : «Oni malfermas la feston». Tuj

Sro. Pujulá y Vallés, prezidanto de la Juĝintaro, donas parolon al Dro. Bremón, kiu kiel sekretario legas la verdikton, kiun jene ni publicas:

«Sinjorinoj kaj Sinjoroj:

Antaŭ ol komenci legi la raporton de la Juĝintaro de la II^a Literatura Konkurso de K. E. F. permesu al mi, ke mi proklamu la nomon de la feliĉa aŭtoro gajninta la Naturan Floron, kaj tiun de la Reĝino, kiun li elektis por prezidi nin en tiu ĉi Festo.

Gesinjoroj: la poeto premiita per la Natura Floro estas Sinjoro Clarence Bicknell. La Reĝino de li elektita estas Fraŭlino Concepció Puig.

Permesu ke mi haltu, kaj ni iru peti ŝin, ke ŝi bonvolu okupi la lokon por ŝi rezervitan, ĉar ni ne rajtas daŭri ne estante prezidataj de ŝia Reĝina Moŝto kaj ŝia ama kortego.»

Post tiuj vortoj, Sro. Valentí Alavedra, kiun la poeto premiita delegis por lin reprezenti en la Festo, kaj la aŭtoritatuloj stariĝas kaj ekiras renkonti la elektitan Reĝinon kaj ŝian kortegon.

Pasas kelkaj momentoj kaj la ĉarma Reĝino, elegante vestita, kondukata, brako en brako, de Sro. Alavedra, portante la simblon bukedon el naturaj floroj, sceptro de la beleca festego, sekvata de siaj belaj akompanantinoj eniras en la salonon. La ĉeestantaro starante ŝin salutas per varme brua aplaŭdado, kiu nur ĉesas kiam la bela Reĝino sidiĝis sur sia trono.

La juna kaj simpatia Fraŭlino Concepció Puig, grupanino de «Barcelona Stelo» kaj entuziasmoplena samideanino, estas akompanata de sia ama kortego, kiu konsistas el Fraŭlinoj Agna Viumala kaj Teresa Pascual, el «Esperanta Semo» de Sabadell, Mercé Rey, el «Barcelona Stelo» de Barcelono, Gertrudis Cantarell, Angela Sicart kaj Carme Dalmases, el «Lumon» de Terrassa.

La ĝojon, ke nia Reĝino kaj ŝiaj korteganinoj estas esperantistinoj, ĉiuj kongresanoj esprimas laŭte kun surprizo, kaj estas ĉies la deziro, ke tio sama povu okazi ankaŭ ĉe la festoj de la Floraj Ludoj en la venontaj kongresoj.

Sub la prezido de la Reĝino, de kies manoj ricevas Sro. Alavedra por la poeto Sro. Bicknell honoran pergamenon, Dro. Bremón daŭrigas la legadon de sia raporto.

ORDINARAJ TEMOJ

Originalaj tekstoj

«KONKURSO I. *Originala poezio.* — La juĝistoj post longaj pripensoj, ĉar la nombro da verkoj senditaj al tiu ĉi konkurso estis

granda kaj la manuskriptoj multvaloraj, aljuĝis la premion al tiu, kiu havas devizon «Margherita». Aŭtoro : Sro. Clarence Bicknell.

La merito de la verko de Sro. Bicknell estas pli granda ol tiu de la aliaj verkoj premiitaj per ordinaraj premioj. Tial la juĝistoj aljuĝis al ĝi ankaŭ la Naturan Floron.»

Sro. Alavedra per bona stilo legas la jenan premiitan versaĵon:

VERSAĴO PRI AMO

DEVIZO

«Margherita»

Kiam lunradioj dancis
 Sur la maro orienta,
 Ĝis la vasta oceano
 Ŝajnis nur spegul' argenta;
 Iuj, kiel vojaĝantoj
 Lacaj, sur la supro haltis;
 Iuj, hejmon sopirante,
 En ĉielon ree saltis;
 Sed aliaj, pli kuraĝe,
 Kiel infanar' sen timo,
 Subakviĝis kaj sin kaŝis
 Sur la roka marpavimo;
 Kie ili refariĝis
 Briletanta lunetaro,
 Perloj el argenta lumo,
 La trezoro de la maro.
 Serĉu ilin, se vi volas,
 Kaj se perloj vin konsolas;
 Sed ne estas la trezoro
 Ili por malĝoja koro.

Ankaŭ, ĉar la ter' profunda
 Nigra estis, sen koloro,
 La stelaro ĝin rigardis
 Simpatie kun doloro;
 Kaj rapidis la radioj
 De la suno, de la steloj,
 Por ornami la dezerton
 Kaj ĝin semi per juveloj.
 Or', topazo kaj smeraldo,
 Diamanto kaj rubeno,

Tie loĝis kaj briladis
 Kiel floroj en ĝardeno.
 Dum jarmiloj ili restis,
 Helaj lampoj en karceroj,
 De la supra mond' kaŝite,
 La trezoroj de la tero.
 Se vi serĉi ilin provos
 Eble vi per peno trovos;
 Sed ne estas la trezoro
 Ili por malgaja koro.

Jen! juvel' alia kuŝas
 Ne en malproksimaj lokoj,
 Nek kaŝite sub la ondoj,
 Nek dormante en la rokoj;
 Ĝi trezor' mirinda estas,
 Naskiĝinte en ĉielo,
 Pli valora ol la lumo
 De la sun' aŭ ia stelo.
 En la homa koro vivas
 Fajro el la dia flamo,
 La trezoro el trezoroj
 Kies nomo estas Amo.
 Tiu estas la juvelo
 Kiun ĉi koro tenas;
 Eĉ malforta kaj timema,
 Ĝi la tutan mondon benas.
 Amon serĉu per laboro;
 Amon gardu kun fervoro;
 Amo estas la trezoro
 Por ĝemanta homa koro.

Grandaj aplaŭdoj kronas la legadon, kaj kiam ili estingiĝas la sekretario daŭrigas legante la verdikton.

«Specialan mencion meritas la du verkoj, kies devizo estas «Amo», precipe tiu, kies unua verso diras : «Am' estas ĉie en Naturo». La alia, kies unua verso diras : «En fundo de strato sub lumo malbrila» meritas esti citita por la formo. En la verko «Bukedo» estas tre rimarkinda la bona Esperanto uzata de la aŭtoro, kiu kontrastas kun tre karakteriza difuzeco aŭ plena manko de senco. En la verko «Ne por traktaĵo filozofa...» bedaŭrinde troviĝas rimoj kiel *erara-baro*, *juna-suno*, *vento-silenta*, *aŭtuna-suno*, — libereco uzata de kelkaj bonaj aŭtoroj, sed kiun la juĝintoj tute ne aprobas.

II. *Prozaĵo pri Amo*. — La premio de tiu ĉi konkurso estas aljuĝita al verko kies devizo diras : «En nigra nokto tute sole, mi staras gardon senparole.» Aŭtoro : Sro. Jozefo Grau Casas.

Tiun ĉi premion celis tiom granda nombro da verkoj, ke la juĝantaro longe devis pripensi kaj pristudi por taksi la ĝustan valoron de ĉiu el ili. Ĝenerale la prozo estas gramatike perfekta kaj la stilo tre bona; la juĝantaro konsideras citindaj, krom la premiita, la jenajn verkojn : «Ĉe lunradio, al la amatino», «Mitologio», «Bukedo el nigraj floroj», «Disreviĝo», «La blindulineto», «Ĉe la komenco de ia libro», «En soleco mi trovis mian konfidanton», «Vivu Katalunujo».

Tradukitaj tekstoj

I. *Traduko de la poezio «El reu de mort» de Guimerá*. — Neniu el la naŭ senditaj verkoj meritis laŭ opinio de la juĝantaro la premion; estas tre rimarkinde, ke en kvar, el la naŭ senditaj tradukaĵoj, la Esperanto uzata estas bonega, sed la versaĵo estas plata, senanima kaj eĉ nekorekta.

Konsiderante ke la versaĵo sendita al I konkurso originala, kies devizo estas «Amo», kaj kies unua verso diras : «Am' estas ĉie en Naturo» estas inda je premio, oni decidis donaci al ĝi tiun difinitan por tiu ĉi konkurso. Aŭtoro : Ankoraŭ nekonita. Tiu ĉi versaĵo estis legata kaj multe aplaŭdata.

«II. *Traduko de «Les Senyoretas del Mar» de Ruyra*. — Post atenta studo kaj interkomparo de la verkoj ricevitaĵoj la juĝantaro aljuĝis la premion al tiu devizita: «No temem esculls ni vent traidor, plens de joia avui volem estar. (L'Holandés Errant)» kiu estas vera modelo de traduko. Aŭtoro : Sro. Estanislau Pellicer.

Krom tiu ĉi verko oni ricevis aliajn, kiujn la juĝantaro opinias tre citindaj. Ili estas : «Belo mara min delogas», «La Maro ŝajnas kantadi», «Ĉar tio estis feino, kiu prenis...»

EKSTERORDINARAJ TEMOJ

I. De «Esperanto Semo» de Sabadell, *Traduko de «La Sembras»*. La premion oni donas al «Ja segarem». Aŭtoro : Sro. Joseph Rosselló Erdinas. Oni legis la belan tradukon, kiu ricevis aplaŭdojn.

II. De «Kataluna Ligo de Katolikaj Esperantistoj». *Traduko de «Les herbes heroiques»*. El la kvin verkoj, kiuj post zorga elektado estas konsideritaj plej bonaj, meritas la premion tiu devizita : «Mi volas traduki ne litere, sed libere», kiu estas modeleto de simpla kaj flua stilo. Aŭtoro : Dro. Joan Buxó.

Citindaj estas : «Al la bonodora timiano», «Humileco», «Herboj montaj, bonaj herboj», «Ami, jen bezono de mia koro.»

III. De «La Revuo». *Originala aŭ tradukita artikolo pri Scienco aŭ Historio, vulgariga artikolo facile komprenebla por ĉiuj.* — La juĝantaro de tiu ĉi konkurso, kiu konsistis el Sroj. Carlo Bourlet, Georĝo Warnier kaj Frederich Pujulá unuanime aljuĝis la premion al la verko «Filozofio, Scienco de Sciencoj». Aŭtoro : Sro. Delfi Dalmau.

Konsiderinte la bonecon de la multaj manuskriptoj senditaj al tiu ĉi konkurso, la juĝintoj kreis duan premion, kiun ili aljuĝis al la verko «Teruriga puno». Aŭtoro : Sro. Joseph Grau Casas.

Plie, ili deklaris publikigindaj la verkojn, kies devizoj estas «La Fundamento de nia lingvo devas resti por ĉiam netuŝebla» kaj «La Persistecon kronos la sukceso», kies aŭtorojn ankoraŭ ni ne konas, sed por kiuj tamen ni petas vian aplaŭdadon.

IV. De «Franca Esperantisto». *Kiaj devas esti la reguloj por bone traduki en Esperanto naciajn kantojn, kanzonojn kaj operajn ariojn?* — La juĝintaro el tiu ĉi konkurso, konsistanta el Sroj. Felicien de Menil kaj Frederich Pujulá aljuĝis la premion al la verko «Nur tie estu via hejmo, kie kanto sonas; ĉar sole homoj malbonaj nek unu kanton konas.» Aŭtoro : Nekonita, ĝis la nuna momento.

V. De Sro. Gabriel Chavet. *Literaturo kreas kaj vivigas lingvon.* — Sro. Gabriel Chavet kaj la ĉitieaj juĝintoj unuanime aljuĝis la premion al «Negrava provo». Aŭtoro : Sro. Jozefo Grau Casas.

Tre citindaj estas : «Senliteratura lingvo estus kvazaŭ mondo el nur ŝtonoj kaj riveroj», «Kateno».

VI. De Esperanto Verlag Moller & Borel. *Paĝo pri la Esperanta Biblioteko Internacia*. — Neniu el la alsenditaj verkoj meritis la premion. La aŭtoroj komprenis la vorton *paĝo* en tro preciza senco. La firmo Moller & Borel tre afable donacis la premion kaj antaŭsendis ĝin. La juĝantaro ĝin konservas por la III^a Literatura Konkurso kaj ĝi estas certa, ke tiam tiu interesa temo estos pli amplekse pritraktita.

VII. De la grupo «Semo» de Barcelona. *Traduko de «L'Emigrant» de Verdaguer*. — La Esperanto de la manuskriptoj estis bonega, sed la Muzoj ne regalis al la aŭtoroj per inspiro. La juĝantaro ne kuraĝis esti pli malavara ol la Muzoj kaj decidis ŝpari la premion al nia kara grupo «Semo» de Barcelono. La premio, do, ne estas aljuĝita; sed ne la gratulojn al la aŭtoroj por la boneco de ilia Esperanto.

VIII. De Moŝto Alfons Sala, deputito. *Enkonduko de Esperanto en la Industriajn Lernejojn*. — Oni aljuĝas la premion al la sola verko ricevita por tiu ĉi konkurso, kies devizo estas: «Donu al mi la junularon kaj mi ŝanĝos la mondon»; kvankam ĝi ne estas ĉefverko li havas apartajn rimarkindajn meritojn. Aŭtoro: Sro. Joseph Albagés y Ventura.

IX. De Moŝto Joan Barata, Deputito. *Esperanto en la praktika vivo*. — Oni aljuĝas la premion al neniu.

X. De Moŝto Francisc Alegre, Deputito. *Esperanto en Komercio*. — Al la verko devizita «Ĝi estas nepre necesa» oni aljuĝas la premion, tial ke ĝi estas korekta kaj bonstila, kvankam iom manka de argumentoj. Aŭtoro: Sro. Joseph Grau Casas.

XI. De «Esperantista Junularo». *Dialogo por infana deklamado*. La du plej bonaj verkoj ricevitaj estas «Cindrulino» (sen devizo) kaj «Malgrandaj Astronomiistoj». Ambaŭ estas tre bonstilaj kaj teatrecaj kaj montras, ke iliaj respektivaj aŭtoroj konas tre bone la spiriton de nia lingvo. La premion oni donas al «Cindrulino» iom pli teatreca ol la alia. Aŭtoro: Fino. Louise Briggs.

La «Malgrandaj Astronomiistoj» meritas Honoran Mencion. Estas citinda: «Simplajo».

XII. De Honorinda Ekonomo de Terrassa. *Eklezio amis ĉiam la veran progresadon de la homo*. — Oni donas la premion al tiu, kies devizo estas «Lumon», kie la demando estas bone pritraktita. Aŭtoro: Pastro Joaquim Coll.

XIII. De «Casino del Comercio» de Terrassa. *Laŭvola temo.*

XIV. De la Urbestra Moŝto de Terrassa. *Laŭvola temo.*

XV. De la Urbeŝtraro de Terrassa. *Laŭvola temo.*

La juĝantaro havis vere malfacilan laboron en la traŝlegado, klasifiko kaj elekto de la premiindaj verkoj celantaj al la tri laŭvolaj temoj nomitaj. Post atenta kribrado oni decidis premii:

«Al la maro la koro niu tiras.» Aŭtoro : Sro. Joseph Ventura.

«Koron kompreni povas nur koro». Aŭtoro : Fraŭlinoj Eulalia kaj Teresa Rosell.

«Antaŭ semi, plugu ĉiam». Aŭtoro : Sro. L. Bacardit Raurich.

La unua estas poezio bone rimanta, sed ofte kun iom da manko de pensoj; la dua ankaŭ poezio, bela pro la penso kaj la formo, kaj la tria ŝerca poemeto el tre ŝata spriteco.»

La unuan legis ĝia aŭtoro, kiu ricevis longan aplaŭdodon kaj la duan, kiun ni publicas ĉi sube, legis F^{ino} Eulalia Rosell. Tre bruhan aplaŭdodon ŝi ricevis.

APUD LA KAMENO

DEVIZO:

«Koron kompreni povas nur koro»

Al mi multe plaĉas revante rigardi
 en mia kameno la lignon flamardi.
 De tempo al tempo trakraĉas la ŝtupo.
 Ĵetante fajrerojn kun bruo de vipo.
 Rapide fajrero, fluganta rubeno,
 mortante vi falas en mia kameno.

Min dolĉe varmigas kamena la flamo
 sed min ne brulvundas. Esperon de amo
 ĉe kor' ĝi vivigas. Brulaĵo lumvarma,
 vi estas simbolo de mia rev' ĉarma!

Mi ne pri volupto, veneno de l' koro,
 revadas : mi revas pri amo, fervoro,
 pasio al suno de vintro simila;
 pri miaj la ŝtormoj haveno trankvila,
 de kiu ja estus pli ĝusta simbolo
 ol ruĝa dianto, modesta violo;

per kiu mi vivus serene feliĉa,
 kaj vi, la amanto revata, ĝojriĉa;
 vivamo en kiu estiĝus la koro
 por ĉiam, samtempe, abelo kaj floro.

Gajege brulante trakraĉas la ŝtupo
 kaj ŝutas fajrerojn kun ruĝo de lipo.
 Sed ve! steloj viaj, flugantaj rubenoj,
 naskiĝas mortantaj en hejmaj kamenoj!

Mi vidas malĝoje ke miaj esperoj,
 fruege malestas ŝajnante fajreroj!

Sro. Bacardit, legis ankaŭ sian verkon kaj oni ĝin aplaŭdis.

«XVI. De la Direktoro de la gazeto «La Comarca del Vallés»
Graveco de la esperantista gazetaro. — Ne aljuĝita.

XVII. De «Vika Esperantistaro». *Traduko el vika verkisto*. —
 La premion oni donas al «Traduko el hispana lingvo». Aŭtoro : Sinjoro
 Jozefo Grau Casas.

Citinda estas «Tri anekdotoj».

XVIII. De «Universala Esperanto Asocio». — *Praktika signiĝo*
de U. E. A. Ne estis konkursita.

XIX. De «Olota Stelo». *Traduko de «La Pastoreta*. — Oni
 donas la premion al «Ho mia patrineto» bela traduko, kiu konservas
 la tutan ĉarmon de la originalo. Aŭtoro : Pastro Joaquim Coll.

Jen la verdikto de la Juĝantaro : inspiron ĝi deziris al vi, ver-
 kistoj; kaj inspiron vi havis en via partopreno en la konkurso : kon-
 servu kaj pligrandigu ĝin por venontaj jaroj, por bono de nia lingvo
 kaj de nia lando.»¹

J. BREMÓN.

Preskaŭ ĉiuj premiitoj iris meze de varmaj gratulaplaŭdoj ricevi
 de Ŝia Reĝina Moŝto la premiojn proponitajn. Al la aŭtoroj ne-
 ĉeestantaj estis ankaŭ dediĉata aplaŭdo. Finoj. Eularia kaj Teresa
 Rossell, ricevinte la premion, restis laŭ nacia kutimo en la Pre-
 zidejo.

1. La aŭtoroj de la verkoj citindaj estas petataj konigi sian nomon al la
 Juĝintaro.

Post la distribuado de la premioj Sro. Pujulá eklegas la sekvantan ferman paroladon.

Honorinda Reĝino!

Honorindaj Princinoj!

Respektindaj Moŝtoj!

En la nomo de la komitato de la Floraj Ludoj kaj de la Kataluna Esperantista Federacio, kiun ĝi en tiu ĉi momento reprezentas, mi havas la honoron proponi al vi nian plej profundan dankon por la afableco, kiun vi montris, akceptante la prezidan lokon en tiu ĉi festo de Belo kaj de Amo.

Por la dua fojo en du jaroj ni vidas nian Virinon kaj nian Registaron partopreni en la klopodoj de nia granda afero. Ĝi estas kvazaŭ sanktigo de nia laborado, kaj pruvas evidente, ke kvankam nia celo konsistas el idealoj, ni moviĝas en la realeco de efektiva socia vivo. Al nia voko, la nobla kaj progresema Katalunujo ne restis surda, kaj respondas per siaj intima kaj publika animoj.

Vi, honorindaj reĝino kaj akompanantinoj, alportis al ni per viaj ĉarmaj beleco kaj juneco la intiman parfumon de la familiaj rondoj de nia lando; el viaj okuloj kvazaŭ radias la varmeto de la hejmaj fajrujoj; per via ĉeesto, kvazaŭ vi malfermis al nia fratiga Parolo, la pordojn de ĉiu prapatra domo. Vi estas la lando mem, en tio per kio ĝi estas pli firma kaj fortika : vi estas la familio; vi — la Belo kaj la Amo, kiel manifestacio de la intima animo de nia popolo.

Vi, respektindaj sinjoraj Moŝtoj, en kies manojn nia liberema popolo demetis la forton kaj la povon de la regado, alportis al ni per vi mem la spiriton de nia lando, laŭ kies tradicio la potenco de la aŭtoritato devas esti al la servo, ne de la homa premado, sed de la progresado intelekta. Vi estas la lando mem, en tio per kio ĝi pli multe karakteriziĝas : vi estas nia popolo; vi — la Belo, ĉar vi estas la forto; vi — la Amo, ĉar vi honoras vin, honorante nian movadon, kiu celas larĝan fratigon inter ĉiuj homoj.

Se nia fervora klopodado devus malprosperi — kio certe ne okazos — almenaŭ en la historio, kiu raportos pri nia modesta partopreno en la batalado por Internacia Lingvo, estos paĝo pri vi, kiuj kontribuis per la pompo de viaj juneco kaj insignoj al la tiel multe dezirata de ni ĉiuj venko de niaj idealoj.

Sinjorinoj kaj sinjoroj : konata de vi ĉiuj estas la granda influo de la Katalunaj Floraj Ludoj sur la malvolviĝon de la Kataluna nacieco. Per ili ne nur la lingvo falinta en neuzon, kaj forlasita en la manojn de la malaltaj popolaj rangoj, reviviĝis kaj renobliĝis

en la kantoj de la poetoj, sed ankaŭ la popolo lernis rigardi sin, atentis sian historion, kaj komprenis ke la nacio, kiel ĉiu individua estaĵo havas plenumotan celon al kiu ĝi devas direkti siajn fortojn kaj oferojn.

La lingvo ne estas afero natura, sed determinisma rezultajo el la multenombraj fortoj kaj cirkonstancoj, kiuj konverĝas en la nacian vivon: tial oni komprenas, kiel la unuaj vortoj de reviviĝanta lingvo parolas pri la nacio mem, pri ĝia personeco, pri la liberemaj deziroj kaj sendependemaj aspiroj, kiuj ĉefe kontribuis al ĝia formado. Ĉe la infano, la unuaj vortoj estas egoismaj: ĝi lernas nomi la manĝaĵojn, la nomojn de la protektantaj personoj, kiuj ĉirkaŭas ĝin. Tiel ankaŭ ĉe la nacioj la unuaj kantoj parolas pri la starigo kaj defendo de la propra personeco. Tial, la unuaj katalunaj kantoj estas kantoj al la patrujo, al la libereco, al la belaĵoj de la naturo de la propra lando. Tiel en nia klasika Esperanta literaturo troviĝas «La Espero» «La Vojo» «Al la patroj» «Ho mia kor'!» kantoj, kiujn ĉiu esperantisto sentas en la plej intima profundo de sia brusto kiel nerefuteblajn pruvojn de la rezono de nia ekzistado.

Kion ni atingis per kaj por nia nacia lingvo en nia lando, tio ŝajnis al ni atingebla en nia Esperantujo per kaj por nia lingvo internacia. Tial ni enkondukis okaze de la V^a Internacia Kongreso en la Esperantan vivon, la Florajn Ludojn, kiel unuan ŝtonon de tradicio sekvinda kaj kiu, laŭ nia kredo, ne devis kaj ne povis malaperi el nia organizaĵo.

Bedaŭrinde, — eble pro nia kulpo, ĉar ni ne tro sufiĉe propagandis aŭ klarigis ĝin — bedaŭrinde, oni ne tre bone komprenis la celon kaj la spiriton de la Floraj Ludoj, kaj oni konfuzis ilin kun Literaturaj konkursoj, kie oni tro rigardas al la premioj kaj al la rilata merito de la premiitaj verkoj, kie la aŭtoroj estas aplaŭdataj personoj sidantaj en unu flanko kaj la publiko estas personaro, kiu aplaŭdas de flanko tute kontraŭa. Oni ne komprenis, ke en la Floraj Ludoj, la boneco de la verko estas konsiderinda, sed ne la ĉefa afero; ke la pli — malpli granda riĉeco de la premioj estas tute flanka detalo, kiu ne povas aŭ ne devas naski emocijn; oni ne komprenis ke la objekto de ilia celo estas la komunio de Popolo kaj Poeto ĉirkaŭ la altaro de Beleco kaj Poezio; la nobligo de la Parolo al la servo de la altaj celoj de Patrolando kaj Homaro; la plialtigo dum unu momento — unu fojon ĉiujare almenaŭ — de nia animo laca de la deviga trairado tra la svarmo de la malsuperaj realaĵoj, la pompa glorigo de la idealistoj kiel kompenso al la abundeco de prozo en la ĝenerala vivado; la apologio de la revo, la diigo de la Homoj.

Tia festo ne povas malaperi el nia internacia movado, kaj ni estas certaj ke ĝi ne malaperos. Nenia festo adaptiĝas pli bone al la sento kaj inklinoj de la esperantistaj koroj.

Mi alprenis la modestan neĝustan nomon de «Literatura Konkurso» ĉar altaj celoj inspiras nin. Ni ne deziris okupi, en nia movado, lokon okupotan de pli grandaj fortoj. Kiam la momento alvenos, okaze de la 10^a Internacia Kongreso en Parizo, ni klopodos apud niaj francaj amikoj por ke ili restarigu la feston de la Floraj Ludoj. Francujo, la patrolando de Clemencia Isaura ne povos resti surda al nia peto; kaj eĉ ni esperas, ke nia festo enradikiĝos kaj restos por ĉiam en la ĉefurbo de la intelekto por ke la tradicio malvolviĝu en pli pompa kaj internacia hejmo.

Se nia deziro malprosperos, tiam ni alprenos sur nin la respondecon de la entrepreno, kaj ni daŭrigos la serion de niaj festoj, kun la nomo de «Floraj Ludoj» tiamaniere ke ili fariĝu pli kaj pli internaciaj por la plej granda bono kaj amplekso de niaj idealoj.

Gesinjoroj : permesu ke finonte, mi ankaŭ danku vin, neesperantistojn, por via afabla ĉeesto inter ni, kiu renovigis miajn entuziasmojn, kaj ĉiujn aŭtorojn, kiuj partoprenis en la konkursoj.

De vi, gensinjoroj, mi petas pardonon por la longeco de mia parolado. Ne persona plezuro, sed trudo de la kolegoj devigis min profiti la okazon publike elmontri miajn celojn kaj aspirojn.

Al vi, verkistoj, premiitoj kaj ne premiitoj, ĉiuj senescepte, dankon ankoraŭ. Se ni estis severaj kaj distingemaj por la juĝo, post ĝi ni ne scias ditingi plu, kaj nia danko kaj amo iras egale al ĉiu. Mi volus per miaj vortoj doni al vi novan kuraĝon por proksimaj luktoj. Vi ne bezonas tion, sed por la okazo, elĉerpu ĝin el la vortoj de la Majstro:

«Ni semas kaj semas, neniam laciĝas,
pri 'l tempoj estontaj pensante.
Cent semoj perdiĝas, mil semoj perdiĝas,
Ni semas kaj semas konstante.»

FREDERICH PUJULÁ

Atente oni aŭskultis la paroladon de nia pioniro kaj oni kronis lian belan verkon per tre longedaŭra aplaŭdado.

La Urbestro per la vortoj : «La festo estas finita» fermis ĝin. La Reĝino kun sia kortego eliris tra la parteroj kaj ili estis adiaŭtataj per varmega senfina aplaŭdo, kiun la ĉeestantoj entuziasme dediĉis al ilia beleco.

Oni forlasis la teatran salonon, post laŭta kantado de «La Espe-

ro», ĝojaj pro la tre bela festo, kiu certigis pri la sukceso kaj la forto de nia granda entrepreno.

FESTENO POPOLA

En unu el la salonoj de la «Casino del Comercio» havis lokon la popola festeno, kiun ĉeestis 150 kongresanoj.

Prezidis la festenon la Reĝino de la Floraj Ludoj, Fino. C. Puig, apud kiu sidis la Prezidanto de K. E. F. Dro. Bremón, la delegito de la Urbestro, urbkonsilanto Sro. Ventalló, la fraŭlinoj de la ama kortego, la provinca deputito Sro. Barata, la urba militestro, la reprezentanto de Ekonomia Moŝto kaj la prezidanto de «Lumon» Sro. Alavedra.

Ĉe la fino tostis Sroj. Ventalló en la nomo de Terrassa, Barata kiel provinca deputito, Nin en reprezento de la barcelona gazetaro, Detché en la nomo de la terrassaj ĵurnaloj, Pujulá, kiu konstatis la frateman spiriton, kiu prezidas kaj regas ĉiujn niajn festojn, Maynar delegito de U. E. A. en Saragossa, Busqué urbkonsilanto, kaj Bremón kiel prezidanto de nia Federacio.

Ĉiuj parolintoj elmontris siajn bondezirojn por nia agado kaj proponis al ni sian sindonan kunhelpon. Per varmaj aplaŭdoj oni premiis iliajn afablajn vortojn.

Kaj grandare oni iris al la Urbodomo, kie okazis la dua kunsida laboro kaj la fermo de la Kongreso.

LABORAJ KUNSIDOJ

UNUA LABORA KUNSIDO

Sabato, 29^a

Je la 3.ª posttagmeze Dro. Bremon malfermas ĉe la Urbodomo la unuan laboran kunsidon.

Ptro. Joaquim Coll proponas al la Kongreso ke estu nomataj diplomitaj profesoroj de K. E. F. Sroj. Pujulá kaj Bremón, kiuj formis la unuan ekzamenantaron. Unuanime oni aprobas la proponon.

Sro. Pujulá dankas la Kongreson je sia nomo kaj tiu de Dro. Bremón.

Sro. Piferrer, kasisto, legas la financon raporton de 1911ª aperintan en la marta numero de K. E. Li certigas, ke la nuna stato de niaj financoj estas kontentiga kaj ke la K. E. F. havas certan longan vivon de tiu vidpunkto. Unuvoĉe kaj per aplaŭdado al nia diligenta kasisto estas aprobitaj la kalkuloj.

La sekretario legas poste la proponojn, kiuj aperis en la junia numero de K. E. Dro. Bremón metas en diskutadon tiujn subskribitajn de Sro. Amades.

Tiu ĉi kongresano transdonas la defendon de ili al Sro. Grau. Post defendo de tiu Sro. oni aprobas unuvoĉe la aldonon al la dua paragrafo de la 4.ª regulo:

«kaj iliaj anoj povos pagi la kotizajon dekduone laŭ monatoj. Por tia afero la Prezidantoj sin turnos rekte al la Kasisto-Administranto.»

Same okazas rilate la aldonon al la unua paragrafo de la regulo 5.ª: «kaj Vic-sekretario». Ĝi estas aprobita unuvoĉe.

Pastro Coll petas la parolon por defendi la unuigon de la lastaj proponoj de Sro. Amades, kiujn ankoraŭ oni ne diskutis. Sro. Pujulá, lin respondante, longe klarigas la sencon de ambaŭ proponoj.

Sro. Grau kredas, ke oni devus deklari ke kvankam la loko de kasisto fariĝos konstanta, la persono, kiu ĝin okupos, povos lasi la lokon tute libere kiam li tion deziras. (Vidu no.^a 6 (27))

Dro. Pallejá defendas la forigon de la lasta paragrafo de la regulo 7.ª, sed ne la aldonon al la 5.ª.

Per varmaj kaj facilaj vortoj Sro. Rocamora defendas tiun aldonon; li diras ke ĝi estas konforma al la lastaj financaj teorioj.

Post rektifio de Dro. Pallejá, la kasisto Sro. Piferer dankas la laŭdajn vortojn, kiujn ofte dum tiu diskutado oni sendis al li, sed li petas liberecon por povu eksigi, kiam tio estos al li necesa, el la ofico de kasisto.

Unuvoĉe estas aprobitaj ambaŭ reformoj. Ili estas:

Aldono al la fino de la artikolo 5.ª: «La ofico de Kasisto-Administranto estos konstanta. Kiu plenumas tiun oficon restos en ĝi, ĝis ordono de la Direkta Komitato, kiu ĝin prezentos al aprobo de la venonta kongreso.»

Forigo de la lastaj vortoj de la artikolo 7.ª «La anoj de la D. K. nur povos esti reelektitaj unufojon.»

Pastro Dro. Coll defendas la proponon pri akiro de standardo de la K. E. F. Li proponas por tiu celo la kreon de du komitatoj, unu el ili konsistanta el Sinoj. Rebours de Pujulá, Rosal de Rosals kaj Finoj. Mercé Gili, C. Saltiveri kaj Eulalia Rossell. La alia, el Sroj. Prezidanto, Sekretario kaj Kasisto de K. E. F. kune kun Ptro. Planas kaj Sro. Pujulá. Li proponas ankaŭ, ke tiuj komitatoj povu esti pliiĝataj per aliaj personoj kaj ke estu malfermata monokolekto sur la paĝoj de K. E.

Oni aprobas per longa aplaŭdado tiun proponon.

Sro. Dalmau petas ke la monokolekto estu tuj komencata.

La Prezidanto komisiis Dron. Coll por ke li starigu tiajn komitatojn, kion li akceptas.

Sro. Pujulá opinias, ke Ptro. Coll devas esti ankaŭ komitatano kaj la kongreso decidis tion.

Per mallongaj vortoj Sro. Delclós petas, ke la standardo nur prezentu la stelon kaj koloron de Esperanto.

Post kelkaj klarigoj kaj malgranda diskutado oni proponas, kaj la Kongreso donas unuanime, voĉon de konfido al la pristandardaj komitatoj.

Oni legas proponon pri la starigo de Konservantaro de la Literatura Konkurso. Ptro. Coll legas kaj defendas la regularon per kiu ĝi devas sin regi.

Sro. Rocamora opinias, ke tiu propono devas esti publikigata sur la paĝoj de K. E. kaj donata al enketo publika, por ke oni povu raporti pri ĝi en la venonta Kongreso.

Tial ke Dro. Coll opinias tute same, la Kongreso tion decidis. Poste ĉar estis la datreveno de la mortigo de Sro. Doménec Serdá la kunvenantoj laŭ peto de la Prezidanto starigis kelkajn momentojn por honori la samideanon, kiu tiom laboris por nia K. E. F.

Tiel finiĝis la unua labora kunsido, kiu estis ja tute grava.

DUA LABORA KUNSIDO

Dimanĉo, 30^a

Je la 4ª kaj duono kunvenas la kongresanoj en la salonon de la Urbdomo. Prezidas la kunsidon, kiel la antaŭan, Sro. Bremón.

Li demandas unue al la Kongreso ĉu oni povas pridiskuti kelkajn proponojn lasthore prezentitajn, ne publicitajn sekve en K. E. Oni respondas jese al tiu demando.

La sekretario Sro. Pellicer legas proponon de Dro. Coll per kiu li petas ke la Kongreso petu la Barcelonan Urbestaron, ke ĝi permesu al la urbaj gvardianoj kunporti insignojn de la lingvoj, kiujn ili parolas.

Sro. Aubeyzón diras, ke la estinta Centra Komitato de Barcelono petis jam tion sensukcese. Lin respondas Sro. Dalmau klarigante la eblan kaŭzon de tiu malsukceso kaj oni aprobas la proponon unuvoĉe, post kelkaj paroloj de Dro. Coll, dirantaj ke tiu propono devenas de du urbaj gvardianoj.

Estas legata propono kiun subskribas Sroj Amades, Bordas k. t. p. ĝis 38 subskribintoj. Per ĝi oni starigas komision, kiu zorgos pri la eldono de perioda folio katalune redaktita, kiu estos disdonata en lernejoj, kulturassocioj, k. t. p. La direktoro de tiu folio estos tiu de K. E. kaj la Komisiono estos elektata de la Direkta Komitato de K. E. F. Por pagi la elspezojn, oni proponas minimuman jaran kotizaĵon laŭvolan de 0'50 ptoj.

Sro. Serrano petas, ke tiu propaganda folio estu ankaŭ hispane redaktita.

Sro. Amades opinias, ke tial ke ekzistas jam Societoj por propagando en landoj de hispana lingvo, ni ne rajtas preni sur nin ilian rolon.

Reparolas Sro. Serrano de sia vidpunkto, kaj Sro. Aubeyzón sin montras konforma al tio, kion diris Sro. Amades.

Sro. Pujulá petas ke, ĉar en Barcelono loĝas grandnombre la francoj, germanoj k. t. p. la folio estu redaktita per la lingvo, kiun oni opinios necesa.

La subskribinto de la propono Sro. Campdelacreu petas, ke ĝi estu voĉdonita tiel, kiel li ĝin subskribis.

Post interesa interdiskutado inter Sroj. Serrano kaj Pujulá oni aprobas per plimulto de voĉoj ke ĝi estu redaktita nur katalune.

Sro. Pujulá diras, ke neniel pro malamikecoj sed nur pro monaj aferoj oni aprobis la proponon tiele. (Longaj aplaŭdoj.)

La sekretario legas proponon subskribitan de Sro. Aubeyzón kaj 12 kongresanoj per kiu li petas al la Kongreso, ke ĝi elektu komisionon por efektiviĝi la unuigon de la barcelonaj grupoj.

La prezidanto diras, ke kvankam la celo de tiu propono estas tute laŭdinda, la Direkta komitato opinias ke la propono ne povas esti pridiskutita en nia

Kongreso, tial ke ĝi rilatas nur tute lokan aferon. La decido de la D. K. estas aprobita per granda plimulto de voĉoj.

Sro. Aubeyzón kredas, ke la aliaj subskribintoj voĉdonis kontraŭ ili mem kaj petas al ili klarigon.

Je la nomoj de la subskribintoj Sro. Rocamora diras, ke ili tute ne kredis, ke tio estis loka afero kaj ke nun sekve ili formetas siajn subskribojn el la propono.

Sro. Pujulá preparolas pri la organizado de la Literaturaj konkursoj kaj petas al la Kongreso voĉon de konfido al la nuna Juĝantaro por ke ĝi mem elektu la novan. Post klarigo de Dro. Bremón oni voĉdonas unuanime. Sro. Pujulá dankas Sron. Delclós por la vortoj, per kiuj tiu ĉi tre laŭdis la laboron de la Juĝantaro de la nuna konkurso.

La Prezidanto prezentas al la Kongreso la oficialajn dokumentojn per kiuj la grupoj de Reus, Olot kaj St. Feliu de Guixols petas, ke la IV^a kongreso okazu en iliaj respektivaj urboj.

Tial ke la dokumento de St. Feliu nur estas subskribita de la loka grupo kaj la aliaj estas subskribitaj de la urbestro kaj ĉiuj lokaj societoj, oni rifuzas, kvankam ĝin dankante, tian peton.

La delegitoj de Olot kaj Reus konsentas, ke la Kongreso voĉdonu ne nur unu, sed la du venontajn kongresojn, sed ili ne konsentas pri la jaroj dum kiuj ili devos okazi.

Sro. Aguadé el Reus faras belan paroladon defendante la efektivigon de la IV^a en Reus. Sro. Prat per ankaŭ belaj paroloj lin respondas, petante ke ĝi okazu en Olot.

Sro. Molgosa demandas, ĉu ne estos kontraŭregule voĉdoni pri du kongresoj.

Parolas ankoraŭ en vigla diskutado por kaj kontraŭ tiu demando Sroj. Pujulá, Molgosa, Pellicer, Marbá, Abadal, Grau, Serrano, Rocamora, Dalmau kaj Rosals.

Oni decidas per plimulto de voĉoj, ke oni nur elektu la venontan kongresurbon.

La sekretario legas telegramon de la Urbestro de Reus ĵus ricevitan, kiu diras esperante: «Nome de la urbo, mi salutas kongresanojn proponante kunhelpon, se ili voĉdonas okazigi la kvaran en Reus. Urbestro Ciurana.» (Longan aplaŭdon.)

La Prezidanto metas en baloton la kongresurbon de la IV^a kongreso.

Estas elektita per plimulto de voĉoj la urbon Olot.

La Direkta Komitato kaj Redakcio de K. E. ne partoprenis en la du lastaj balotadoj.

Sro. Aguadé el Reus sciigas ke li helpas kiel eble plej multe por ke la IV^a en Olot atingu sukceson. Granda aplaŭdado premias liajn noblajn kaj sincerajn vortojn.

Sro. Rocamora petas, ke la venonta kongreso esprimu la deziron ke la V^a okazu en Reus. Li opinias, ke oni devus sendi al la Reŭs'a Urbestro kaj al la tieaj lokaj grupoj dokumenton dankante iliajn proponojn kaj sciigante la deziron ĵus esprimitan de la Kongreso. (Generala aprobo.)

Sro. Prat, el Olot, dankas la Kongreson por ĝia decido : li antaŭvidas grandan sukceson por la IV^a.

Oni aprobas poste unuanime la jenan financon aldonon al la regulo 7^a, nepre necesan post la aprobo de la aldono al la dua paragrafo de la 4^a regulo aprobita en la unua kunsido : «Povos partopreni la kongresojn nur tiuj, kiuj pagis la monat-kotizaĵojn de la komenco de la Januara monato.»

Estas aprobitaj ankaŭ unuanime dankajn voĉojn al la Urbeŝtaro de Terrassa, al la Aŭtoritatoj, Loka Komitato kaj gazetaro.

Oni aprobas sendi dokumenton al la Ministro de Instruado dankante por la Reĝa Ordono permesanta la instruadon de Esperanto ĉe la oficialaj lernejoj, kaj aliajn al Dro. Zamenhof kaj al Sro. Bicknell salutante ilin.

Sro. Pujulá petas parolon je la nomoj de kelkaj kongresanoj por prezenti al la kongreso la jenan komitaton por 1912^a-13^a:

Sro Romul Rocamoŝa, Prezidanto; Pastro J. Planas Sadurní, Vic-prezidanto; Sro. Estanislau Pellicer, Sekretario; Sro. Manel Bordas, Vic-Sekretario kaj Sro. Esteve Rey, kalkulisto. (Laŭ la aprobita aldono Sro. J. Piferrer restas konstante kiel Kasisto-Administranto.)

Sro. Pujulá per varmaj vortoj laŭdas la agojn faritajn de Ptro. Planas kaj de Sro Pellicer, kaj montras la fervoron kiun ili havas al K. E. F. kaj Esperanto La Kongreso per longedaŭra aplaŭdo akceptas la novan komitaton.

Oni proponas, kaj la Kongreso akceptas, doni dankan esprimon al Dro. Bremon kaj ceteraj komitatanoj dum la intertempo 1911^a-12^a, kiun ili kore akceptas.

Sro. Albiñana en la nomo de la Urbeŝtaro gratulas la Kongreson por la sukceso kiun ĝi atingis kaj salutas la Prezidanton, (kiu tiam estis Ptro. Planas) kiel reprezentanton de la tuta kongresanaro.

Finas la laborojn de la Kongreso kune kun varma aplaŭdado la kanto de «La Espero» kaj krioj de «Vivu Esperanto» kaj «Vivu nia IV».

RESUMA IMPRESO

Multaj kongresanoj foriris el Terrassa tuj post la fermo de la Kongreso; en la stacidomo bruas la ĝojkrioj kaj adiaŭoj de niaj amikoj, kiuj iris alporti la entuziasmon, kiun ili ĉerpis el la kongresfestoj, al siaj kolegoj de la respektivaj urboj.

Sur ĉiuj lipoj floris la frazo : ĝis la IV^a en Olot!

Grandnombro de esperantistoj restis en Terrassa ĝis la lundo, kaj multaj el ili ĉeestis la teatran prezentadon dediĉitan al la kongresanoj de la artista bando de Sro. Larra. Ankaŭ la tutan dimanĉon, la verdaj steloj de niaj insignoj vidiĝis en ĉiuj societejoj, prezentante belan kolornoton.

Grava barcelona ĵurnalo (El Poble Catalá) raportis pri la III^a Kongreso de K. E. F. jene :

«La III^a kataluna esperantista kongreso elestis ega sukceso supera al la esperoj de siaj organizintoj. Ĝin ĉeestis ĉirkaŭ 500 kongresanoj el ĉiuj regionoj de Katalunujo.

La decidoj kaj laboroj de la kongreso serene fariĝis kaj iliaj rezultatoj estis videble praktikaj. Ĉiuj personoj alportis al la diskutado tiajn entuziasmon kaj amon al la celo, kiajn oni ne vidas en aliaj kongresoj.»

Ni povas aldoni ke la lasta frazo ĝuste prezentas la karakterizan aspekton de la Kongreso.

Ĉe l' fino de nia raporto, niavice ni devas diri ankaŭ : Karaj geamikoj, ĝis nia IV^a en Olot!

Silento

Meze de tiom da ĝojoj alportitaj al ni de la Kongreso, sin trovas ĉagreno pri kiu ni ne povas silenti. Ĝi estas la agmaniero de *Tutmonda Espero* presorgano de la nuna grupeto «Espero Kataluna». Dum la preparado de la III^a Kongreso, dum la Kongreso mem, *Tutmonda Espero* eĉ unu solan vorton ne diris pri ĝi. Tial ke oni ne povas kredi pri manko de loko, ĉar tiu bulteno publikigas ĉiujn (kaj nur) ajn cirkulerojn pri ĉio ajn kun la plej malgrandaj detaloj; tial ke ĝi nomas sin *iomete* trograndige «organo de la kataluna esperantistaro» (*sic*), niaj alilandaj samideanoj povus suspekti, ke eble nia organizaĵo kun sia multenombra anaro, gruparo kaj sukcesoj, kun sia grava rilato kun la enlandaj aŭtoritatoj, estas neesperantista aŭ kontraŭesperantista entrepreno, — mi rajtas peti nun klarigojn pri la silento de *Tutmonda Espero*, al niaj karaj amikoj sinjoroj Urbez, prezidanto de *Espero Kataluna*, Alfonso Sabadell, efektiva direktoro de la bulteno, kaj en lasta flanko al Tobella, ĝia presisto.

La honoro de nia kvindeko da grupoj kaj kvincento da membroj postulas tion, krom tiu de la kelkaj bonaj samideanoj, kiuj ankoraŭ restas en *Espero Kataluna*, — ĉar oni ankaŭ povus juĝi suspektinda tian malvarmon antaŭ la sukceso de Esperanto en nia lando.

FRED. PUJULÁ

BIBLIOGRAFIO

Versaĵoj, Georgo Deŝkin. Libro unua. Kun portreto de la aŭtoro. Esperanta Biblioteko Danubo, n.º 2. — Bucuresti. Editura Esperanto. 14, str. Belvedere, 14. Prezo : fr. 0'25. (Sm. 0.100.)

Bona poeto — sinjoro Deŝkin. Facile la versoj fluas el lia plumo. Se mi povus fari ne kritikon, sed demandon, mi demandus, kial li rimigas adjektivojn kun substantivoj, multenombro kun ununombro? Ekzemple : *sunaj-juna-suno* kaj *kanto* — *verdiĝanta* en du strofoj de «Printempaj kantoj»; *liberaĵ-mistera*, *mizeran-misteyon* en «Al virino»; *kava -maro*, *fonto-ondo*, en «Aŭtune» k. t. p. Tiu libereco ŝajnas al mi ne permesebla en Esperanto, kie la vokaloj havas sonojn tute apartajn unuj de la aliaj. Niaj latinaj oreloj sentas tuj la diferencon. En *La Rabistoj* (paĝo 112-113) troviĝas *vunda* kaj *Bruto*, rimantaj kun *profunda* kaj *tuta*. Ĉu tio sekvas la originalon, kiun ni ne konas? Ĉu ĉar la kanto estas popola, tio imitas la nelertecon karakterizan de tiaj kantoj? Ĉu tio estas simpla poezia libereco? En ĉiuj okazoj la rompo de logika regulo ŝajnas bona. Mi eĉ persone ne estas partiano de muldiloj; laŭ mia opinio, la ideo devas regi la rimon kaj eĉ la ritmon, kiuj ofte, per rompiĝo povas esprimi pli bone kaj pli kolore ol per blinda sekvo de regulo. Persone, eĉ ofte ĝenas al mi, la sonorileto pri kiu parolas Carducci. Tial mi ne kritikas, kaj kiel esperantisto, mi simple demandas. Ĉiel ŝajnas al mi, ke ni ne devas trouzi la liberecon uzante ĝin kiel principon.

Fantomoj (fantaziaĵo) el Ivan Turgenev. El la rusa lingvo tradukis Dro. Andreo Fiŝer. Esperanta Biblioteko Danubo, n.º 1. Bucuresti. Editura Esperanto. 14, str. Belvedere, 14. Prezo : fr. 0'25. (Sm. 0.100.)

Turgenev estas sufiĉe konata kiel verkisto, kaj la esperanta stilo de Sinjoro Fiŝer kiel bona. Diri ambaŭ nomojn de aŭtoro kaj tradukinto egalvaloras laŭdan artikolon; tial mi povas ŝpari specimenon de malbona stilo por laŭdi tiun, kiu laŭdon ne bezonas. Mi tamen rimarkigos trouzadon de *ek* kaj *ad* kiel radikojn, kio ŝajnis al mi tre strange («Ni adis flugrapidi» «Mi ekis kun plia atento observi» «ekis malrapide elmoviĝi» k. t. p.) — trouzadon de *je* («plena je eblaĵo» «simila je folimurmuro» «levintaj je timegiga alteco» «simila je neklaraŭdebla grumblado» «simila je germano» k. t. p.), kaj uzadon de *ĉi* kun tempa adverbo («ĉi-foje»). Laŭ mia opinio tia uzado ne estas bona, ĝi donus al ni «ĉi hore», «ĉi semajne» «ĉi jare» k. t. p. Logike ŝajnas, ke ĉar *ĉi* proksimigas ĝi nur povas esti uzata kun vortoj kiuj *MONTRAS* malproksiman aferon. Se ne la *montreco* almenaŭ la esprimo de malproksimeco estas nepre necesa.

Malgraŭ tiuj ĉi kritiketoj, kiuj eble ne estas ĝustaj, la traduko de Sro. Fiŝer estas leginda kaj neniu devas vidi en ili mallaŭdon al ĝi. Se ni ne citas belajojn, ĝi estas simple ĉar ni ne deziras represi la tutan broŝuron.

TAMEN.

ENLANDA MOVADO

Dro. Román Pallejá, nia kara amiko, delegito de K. E. F. en Uldemolins, havis la malfeliĉon perdi sian patrinon, kiun la Morto forprenis. Ni petas lin volu akcepti la esprimon de l' sincera kondolenco de «Kataluna Esperantista Federacio».

BARCELONA

La «Kataluna Ligo de Katolikaj Esperantistoj» organizis tre belan kaj sukcesplenan feston la 9^{an} de Junio, por regali la anojn de la kurso de Esperanto de nia Universitato. Partoprenis Sroj. Broncuret, Monjonell, Miquel, Rivera, Mauri, Torrents el tiu kurso, kaj Sroj. Mas, Vilá, Milá el la kurso de Katolika Ligo. Ĉiuj legis esperantajn verketojn, kiuj estis varme aplaŭdataj de la ĉeestantaro. Tre interesan paroladon faris Sro. Pujulá y Vallés, kiu salutis la aŭdantaron je la nomo de la mondo esperantista, kaj konstatis ke la sukceso de la okazanta festo estas ja plej granda kontraŭdiro al tiuj, kiuj asertas ke la katolikoj ne scias partopreni la progreson. Plie li invitis la katolikojn lerni kaj labori senĉese por Esperanto, forigante kelkajn dubojn pri la kreado de la lingvoj kaj lingvo-konfuzo en la Babilona turo. Sro. Pujulá aŭskultis fortajn aplaŭdojn. Dro. J. Coll, Ptro. profesoro de Esperanto en la Universitato, post kelkaj vortoj per kiuj li dankis al ĉiuj partoprenintoj kaj ĉeestantoj, disdonis luksajn diplomojn al la anoj de la Universitata kurso, kaj legis la nomojn de la Sroj. kiuj meritis, laŭ la tribunalo, la *Premion Universitat*. Jen la nomoj: *Unua premio*: 50 ptoj. Sro. Jozefo Monjonell. *Dua Premio*: 25 ptoj. Sro. Antono Miquel. *Mencioj*. Sroj. Jozefo Mauri kaj Ramono Corominas. La premiitoj ricevis la premiojn meze de la aplaŭdoj de la ĉeestantoj. Dum la festo estis kantataj belaj kantoj kaj je la fino estis ludata la kataluna komedio «Los Bandolers».

La laborema kaj senlaca grupo «Ĉiam Antaŭen» okazigis la 9^{an} de Junio tre belan, amuzan kaj propagandan ekskurson. Per granda aŭtomobilo, ornamita per verdaj stelaj kaj flagoj, 45 el ĝiaj membroj veturis al Montserrat, kie ili vizitis la monaĥejon kaj ĉiujn rimarkindaĵojn. Tie ili havis la neatenditan plezuron renkonti francan samideaninon, kiu pasigis en la bela kataluna monto kelke da tagoj.

Laŭ la *ĉiama* kutimo de «Ĉiam...» la ekskursantoj dissemis grandnombre la foliojn propagandajn eldonitajn de nia Federacio. Estas dezirinde ke similaj ekskursoj ofte ripetiĝu.

Ĉe la grupo «Semo» okazis la 26^{an} de la pasinta Junio interesa parolado pri Terrassa kaj nia III^a Kongreso, farita de nia samcelano Sro. Grau Casas.

Tiu konferenco bedaŭrinde ne estis multe ĉeestata. Sro. Grau pasigis al ni per sia flua kaj elokventa parolo preskaŭ horon, montrante per la kliŝoj, kiujn

afable sendis niaj Terrassaj samideanoj, la plej belajn antikvan kaj modernajn konstruaĵojn, kiujn ni dum la Kongreso havia la plezuron viziti.

Post la konferenco Sro. Grau estis aplaŭdita kaj gratulita de ĉiuj ĉeestintoj.

VILANOVA I GELTRU

Dum la 25^a, 26ª kaj 27^a de Majo okazis en tiu urbo la grava Dua Kongreso de Ateneoj kaj Kulturaj Societoj. La 27^a, ĉe la Biblioteko-Muzeo Balaguer, nia sprita kaj klera verkisto Sro. Pujulá Vallés, faris paroladon pri la temo: «La estonta literaturo. Kiu estos ĝia lingvo?» La ĉeestantaro estis multnombra. Sro. Pujulá, kiun atente aŭskultis ĉiuj, ricevis je la fino justan aplaŭdon por sia laŭdinda parolado. Tiu filologa majstraĵo estos presita.

En la sama Kongreso, Sro. Ll. Jou Olió, el la Komisio de Pedagogio, lerte kaj elokvente parolis pri la jena oficiala temo: «Kiajn lingvojn oni devas uzi en la lernejo de la Ateneoj?» Estis la tria konkludo — unuvoĉe aprobita — de lia disertacio: «En la superaj kursoj de la ateneaj lernejoj oni devas instrui la internacian lingvon Esperanto.» — F. M.

KONGRESOJ KAJ EKSPozICIOJ

Provizora programo de la VIII^a Universala Kongreso Esperantista en Krakovo

11-18-Aŭg. 1912

Dimanĉe : la 11.8. — Inaŭguro de la Kongreso. — Vespere, komuna festmanĝo.

Lunde : la 12.8. — Kongresaj kunsidoj. — Vespere, Jubilea Festvespero.

Marde : la 13.8. — Ekskurso al salminejoj en Wieliczka. — Vizitado de la Kongresurbo. — Vespere, lumbildaj paroladoj.

Merkrede : la 14.8. — Kongresaj kunsidoj. — Vespere, teatraj prezentadoj: por unu parto de la kongresanoj en la urba teatro la tragedio «Mazepa»; por alia parto en la «Teatro de Novaĵoj» la burlesko «Ĉio en ordo», kaba-reto k. a.

Ĵaŭde : la 15.8. — Diservoj kun esperantaj predikoj en katolika kaj protestanta preĝejoj. — Manovroj de la Ruĝa Kruco. — Disdono de la premioj de la Literatura konkurso. — Vespere, balo.

Vendrede : la 16.8. — Kongresaj kunsidoj. — Vespere, teatraj prezentadoj; vidu merkrede. — Ambaŭ partoj de la kongresanoj ŝanĝos la teatrojn.

Sabato : la 17.8. — Finferma kunsido de la kongreso. — Vespere, koncerto.

Dimanĉe : la 18.8. — Festa parado de la krakova garnizono, okaze de la 82^a naskiĝotago de imperiestro Francisko Jozefo I.

Postkongresa ekskurso al Zakopane, vizitado de Tatra-montaro kaj plua vojaĝo al Budapeŝtaj kongresoj.

III^a Internacia Kongreso de Katolikaj Esperantistoj en Budapest18-22 Aŭgusto 1912^a

Ni ricevis la trian cirkuleron de tiu kongreso, kiu publikigas la proponitan, ne ankoraŭ definitivan, programon.

Manko de loko malpermesas, ke ni publicu ĝin, laŭ ni dezirus.

Esperantista ekspozicio en Trondhjem. Norvegujo

Por plibonigi la staton de nia movado en Norvegujo la Esperantista Grupo en Trondhjem organizas ekspozicion. Ni petas niajn amikojn, volu helpi al ĝia sukceso, sendante al la nomita grupo ĉiuspecajn esperantaĵojn.

LA KOMITATO

Oficiala Parto

— La Komitato de K. E. F. delegis Sron. Pujulá y Vallés, por ke li defendu en la Krakova kongreso internacia la organizon de la esperantistaro proponitan de nia kara Majstro, Dro. Zamenhof.

En la okazo se li ne povus veturi Krakovon, la Komitato rajtigas lin transdoni la delegon al alia reprezentanto, laŭ sia bontrovo.

— Ni petas ĉiujn komitatanojn de la grupoj aliĝintaj al K. E. F. ke ili klopodu profiti la konkludon de la III^a kongreso pri aliĝoj pagotaj po 25 centimoj ĉiumonate.

Ni esperas ke tio povos baldaŭ plinombrigi niajn vicojn. Oni turnu sin al Kasisto-Administranto Sro. Piferrer, str. Gracia, 12, Sabadell.

KORESPONDADO

J. Gener. Sta. Coloma de Farnés. Ni dankas vian raporton, kiun ni ne enpresigas pro manko de loko, kaj tiel ke ĝi estas malmulte interesa. — S. E. Vendrell. Dankon. Ĝi estas nepublicebla. — A. Fortet. Olot. Ni transdonis vian saluton al terrassaj samideanoj. — M. P. Antwerpen. Siatempe estos respondata via letero.

LLISTA DE DELEGATS AUTORITZATS PER LA ADMINISTRACIÓ DE K. E. F. PER A REBRE LES QUOTES

Sabadell	Lloc Social	Gracia, 12.
Reus	Sr. E. Aguadé	Presó, 15.
Vilanova i Geltrú	» F. Mestres	Sant Antoni, 1 i 3.
Barbarà	» J. Puigbonet	Sant Pere, 39.
Balaguer	» M. Espar Boquer	Miracle, 7.
Cambrils	Sta. J. Masaguer	Hostal Nou.
Olot	Sr. I. Juanola	Superior, 25, 2. ^{on}
Terrassa	» A. Oliart	Clarís, 24.
Manlleu	» Ll. Coll	Vora del Ter, 21.
Barcelona	» D. Dalmau	Diputació, 327, 3. ^r , 1. ^a
Tarragona	» D. Obiol	Unión, 9, 3. ^r .
Castellar del Vallès	» F. Blanquer	Fonts Calents.
Arbós	» G. Rovirosa	Major, 2.
Vendrell	» S. Esvertit	Cristina Baixa, 5.
Igualada	» A. Mosella	P de la Constitució, 11.
Girona	» F. Anguet	Progrés, 20.
Vilafranca del Panadés	» A. Robreño	Puigmoltó, 14.
Ulldemolins	Dr. Roman Pallejà	Carretera, 2.
Sta. Coloma de Farnés	» J. Gener	Verge Maria, 1, 2. ^{on}
Lleida	» Lluís Abadal	Major, 12 i 14.
La Escala	» Josep Ximinis	Fàbrica géneros de punt
Mataró	» Josep Solà	Sant Josep, 46.
Premià de Mar	» P. Alsina	Camí Reial, 81 i 79.
Tivissa	» F. M. Brú	Avall, 16.
Moncada	Dr. Joan Buxó	
Berga	Sr. Josep Cardona	Farmaceutic.
Sant Feliu de Codinas	» Joaquim Coll	Vicari.
Banyolas	» J. Aulina	Turers, 49.
Sant Feliu de Guixols	» J. Blanch	Caymo, 32.
Vic	» J. Comella	Plassa Major, 18.
Borjes Blanques	» F. Rubinat	
Palafrugell	» J. Marqués Isern	Pals, 1.
Bégas	» J. Esteve Jacas	Arrabal S. Martí, 19.
Manresa	» I. Bosch	Bruch, 1.

Ademés poden enviar-se també directament a l'Administració :
Gracia, 12, Sabadell, amb sagells de 15 centims

NIAJ KUNFEDERACIANOJ CERTE PAR-
DONOS AL NI, KE NI DEVIS OFERI NIAN
AKURATEMON PRO LA TRO GRANDA
LABORO PREPARI TIUN NUMERON,
KIES PUBLIKIGON PROKRASTIS ĈEFE
LA MALHELPOJ RENKONTITAJ ĈE LA
FARADO DE BONAJ GRAVURAĴOJ, ĈAR
LA FOTOGRAFAĴOJ FARITAJ DUM LA
KONGRESO ESTAS JA NEBONAJ

NI DO ESPERAS, KE NIAJ AMIKOJ BON-
VOLOS AFABLE NEATENTI PRI EBLAJ
FORGESOJ KAJ PRI LA NEPERFEKTECO
DE LA GRAFIKA INFORMADO